

2000-20**20 LAT**
POLSKO-AMERYKAŃSKIEJ
FUNDACJI WOLNOŚCI

SPIS TREŚCI

LIST OD KIEROWNICTWA	7
KARTKI Z KALENDARZA	11
JAK DZIAŁAMY	25
20 LAT W PROGRAMACH FUNDACJI	29
PROGRAMY AKTYWNE	30
Równamy szanse w edukacji	31
Wspieramy rozwój społeczności lokalnych	47
Dzielimy się doświadczeniem polskiej transformacji	63
Monitoring, ewaluacje i analizy (MEVA)	70
PROGRAMY ZAKOŃCZONE	72
FAKTY I LICZBY	84
KIM JESTEŚMY	93

PRZEDSTAWICIELSTWO W POLSCE PAFW

ul. Królowej Marysieńki 48
02-954 Warszawa
tel. (48 22) 550-28-00
fax (48 22) 550-28-01
e-mail: paff@pafw.pl
www.pafw.pl

Projekt i realizacja:
EPIGRAFIKA

Warszawa 2020

LIST OD KIEROWNICTWA

Andrew Nagorski
Przewodniczący
Rady Dyrektorów

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

Szanowni Państwo, Drodzy Przyjaciele!

Z wielką przyjemnością przekazujemy Państwu publikację, która stanowi podsumowanie 20 lat działalności programowej Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Powstanie Fundacji stało się możliwe dzięki sukcesowi Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, utworzonego z inicjatywy Prezydenta George'a H. W. Busha na mocy ustawy „O popieraniu demokracji w Europie Wschodniej” uchwalonej w 1989 roku przez Kongres USA. W latach dziewięćdziesiątych Fundusz Przedsiębiorczości aktywnie i skutecznie wspierał rozwój gospodarki rynkowej w Polsce. Dzięki efektywnej działalności inwestycyjnej wypracował znaczącą nadwyżkę z powierzonych mu przez Kongres USA 240 milionów dolarów. Zgodnie z ustaleniami pomiędzy rządami Polski i Stanów Zjednoczonych, połowę ze swego początkowego kapitału – 120 milionów dolarów – Fundusz zwrócił do budżetu USA, natomiast pozostałą część, wraz z wypracowaną nadwyżką – łącznie 255 milionów dolarów – przeznaczył na fundusz wieczysty nowoutworzonej Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Twórcom Fundacji przyświecały dwa zasadnicze cele: umacnianie efektów polskich przemian zapoczątkowanych w 1989 roku oraz dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie transformacji z innymi krajami. W swoich działaniach na terenie Polski Fundacja Wolności postanowiła skupić się na tych społecznościach i grupach, które w okresie przemian wymagały szczególnego wsparcia – zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach. Stąd też w naszych programach od początku dominują dwa motywy wiodące: wyrównywanie szans edukacyjnych,

w połączeniu z ogólną poprawą jakości oświaty, a także zaangażowanie w rozwój lokalnych społeczności, służące zarazem budowie kapitału społecznego. W ciągu dwudziestu lat swojej działalności Fundacja zainicjowała 37 programów, na które przeznaczyła blisko 216 milionów dolarów własnych środków, a dodatkowo z innych źródeł pozyskała około 210 milionów. Środki te umożliwiły przyznanie ponad 30 tysięcy stypendiów na studia dla młodzieży z niezamożnych rodzin, uczestnictwo 120 tysięcy nauczycieli w szkoleniach na temat nowoczesnych metod nauczania, realizację ponad 16 tysięcy projektów lokalnych skierowanych do setek tysięcy osób, a także przeprowadzenie przez ponad 14 tysięcy studentów-wolontariuszy blisko 40 tysięcy projektów edukacyjnych dla 390 tysięcy dzieci i młodzieży. Ponad 30 tysięcy liderów i pracowników organizacji pozarządowych zostało objętych szkoleniami służącymi podnoszeniu ich kwalifikacji i kompetencji.

Współpraca z Fundacją Billa i Melindy Gatesów owocowała grantem w wysokości 31 mln dolarów, który Fundacja Wolności otrzymała na realizację w Polsce Programu Rozwoju Bibliotek, będącego częścią szerszego przedsięwzięcia „Global Libraries”. Program ten zmienił rzeczywistość blisko 4 tysięcy polskich bibliotek w małych miejscowościach, przekształcając je w nowoczesne centra informacji, edukacji i kultury, tętniące aktywnością obywatelską. Około 10 tysięcy bibliotekarzy zostało przeszkolonych, zaś ich placówki otrzymały sprzęt komputerowy, oprogramowanie oraz dostęp do Internetu.

Od kilku lat w Warszawie działa unikalna instytucja – Szkoła Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Uniwersytetu Warszawskiego, której program powstał dzięki bliskiej współpracy Fundacji z nowojorskim Columbia University Teachers College. To pierwsze w Polsce stacjonarne podyplomowe studia, połączone z codzienną praktyką w szkołach, przygotowujące absolwentów wyższych uczelni do zawodu nauczycielskiego.

Od samego początku Fundacja angażowała się także w przekazywanie innym krajom wiedzy, jaką zdobyła Polska podczas swej ustrojowej transformacji oraz integracji europejskiej. Wsparła ponad 1000 projektów będących wynikiem współpracy polskich organizacji pozarządowych z ich partnerami w Europie Wschodniej, Kaukazie Południowym i Azji Środkowej. W ramach wizyt studyjnych Warszawę oraz wiele innych miast i małych miejscowości odwiedziło około 10 000 aktywnych studentów i profesjonalistów ze Wschodu. Łącznie z uczestnikami Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda od 2000 roku w Polsce gościło ponad 14 tysięcy osób.

Od blisko 10 lat Fundacja posiada w Warszawie własną siedzibę, w której mieści się Przedstawicielstwo PAFW w Polsce. Inwestycja ta okazała się bardzo użyteczna – znacząco rozszerzyła możliwości realizacji licznych fundacyjnych przedsięwzięć. Dzięki nowoczesnej infrastrukturze konferencyjnej, od 2011 roku w wilanowskiej siedzibie PAFW zorganizowano prawie 1000 wydarzeń – warsztatów, seminariów, szkoleń oraz innych spotkań. Każdego roku brało w nich udział ponad 2 tysiące uczestników fundacyjnych programów.

Efektach działalności Fundacji najlepiej świadczą przytoczone wcześniej liczby, pamiętamy jednak, że

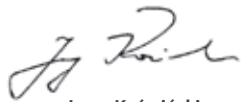
za tymi liczbami kryje się ogromna aktywność bardzo wielu ludzi. W roku fundacyjnego Jubileuszu pragniemy więc wyrazić głęboką wdzięczność wszystkim naszym partnerom, liderom społecznym, organizacjom pozarządowym oraz innym instytucjom zaangażowanym w programy PAFW. Przede wszystkim gorąco dziękujemy tym organizacjom, które podjęły się roli realizatorów fundacyjnych programów; w każdej z nich o naszych wspólnych sukcesach decydowały zespoły kompetentnych, pełnych inwencji i entuzjazmu osób.

Słowa wdzięczności i uznania kierujemy do Członków Rady Dyrektorów Fundacji, na których wsparcie, życzliwość, wiedzę oraz doświadczenie zawsze mogliśmy liczyć. Ogromnie żałujemy, że niektórzy z nich nie doczekali Jubileuszu dwudziestolecia. Odeszli od nas: John P. Birkelund, przewodniczący Rady Dyrektorów do 2012 roku, Zbigniew Brzeziński, Robert G. Faris, Nicholas A. Rey, John H. D'Arms, Aleksander Koj, Frederick M. Bohlen.

Wreszcie z całą mocą pragniemy podkreślić, że żadne fundacyjne dokonania nie byłyby możliwe bez codziennego zaangażowania Załogi PAFW – od początku mieliśmy szczęście współpracować z wyjątkowymi osobami. W tym jubileuszowym roku najserdeczniej dziękujemy wszystkim naszym znakomitym Współpracownikom.

Minione 20 lat podsumowujemy w przekonaniu, że był to bardzo dobry czas dla Fundacji. Skutecznie wcielała w życie przyjęte od początku cele, dopasowując zarazem swoje działania do często zmieniających się okoliczności. Głęboko wierzymy, że zdobyte doświadczenia oraz cenne wsparcie ze strony naszych partnerów, zapowiadają pomyślną kontynuację fundacyjnej misji przez wiele kolejnych lat.

Andrew Nagorski
Przewodniczący Rady Dyrektorów

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

Nowy Jork/Warszawa, marzec 2020 r.

KARTKI Z KALENDARZA

1989

W lipcu Prezydent George H. W. Bush przemawia w polskim Sejmie. Zapowiada aktywne wsparcie USA dla budowy gospodarki rynkowej w Polsce, m.in. poprzez utworzenie Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości.

2000

Otwarcie Przedstawicielstwa Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w Warszawie, za zgodą i przy wsparciu Ministra Spraw Zagranicznych Bronisława Geremka.

Prezesem Fundacji zostaje Jerzy Koźmiński, w latach 1994-2000 Ambasador Polski w USA.

1989

■ STYCZEŃ

Po obradach Okrągłego Stołu i wyborach 4 czerwca, Polska wchodzi na drogę głębokich przemian ustrojowych.

■ LISTOPAD

Kongres USA uchwala ustawę „O popieraniu demokracji w Europie Wschodniej” (SEED ACT), na mocy której w 1990 roku utworzony zostaje Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości.

1990

■ MAJ

Fundusz Przedsiębiorczości rozpoczyna działalność. Przewodniczącym Rady Dyrektorów zostaje John P. Birkelund, a Prezesem Funduszu – Robert G. Faris.

Inwestując w ponad 50 przedsiębiorstw, Fundusz utworzył i rozwinął wiele firm oraz instytucji, które do dzisiaj odgrywają ważną rolę w polskiej gospodarce. Fundusz zainicjował również programy kredytowe dla małych i średnich firm, które objęły blisko 100 tysięcy przedsiębiorców oraz przyczynił się do powstania pięciu banków. Z inicjatywy Funduszu Przedsiębiorczości powstaje grupa Enterprise Investors, która następnie zarządza jego inwestycjami. Obecnie EI jest wiodącą w regionie instytucją zarządzającą funduszami typu private equity. Początkowy kapitał PAFW w wysokości 240 milionów USD, w wyniku działalności inwestycyjnej został powiększony o ponad 50 procent. Kwota stanowiąca połowę kapitału założycielskiego Funduszu – 120 milionów dolarów – w 2001 roku została zwrócona do budżetu USA.

1999

■ CZERWIEC

Prezydent Aleksander Kwaśniewski przyznaje Funduszowi Przedsiębiorczości Specjalną Nagrodę Gospodarczą, którą odbiera w imieniu Funduszu Ambasador Nicholas A. Rey.

■ CZERWIEC

John P. Birkelund, Przewodniczący Rady Dyrektorów Funduszu Przedsiębiorczości, zostaje odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Zasługi RP.

■ SIERPIEŃ

Ustanowienie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności przez PAFW. W skład Założycielskiej Rady Dyrektorów wchodzi: Marek Belka, Joseph C. Bell, John P. Birkelund (Przewodniczący), Michał Boni, Zbigniew Brzeziński, John D'Arms, Robert G. Faris, Aleksander Koj, Krzysztof Pawłowski i Nicholas A. Rey. Za zgodą Kongresu USA i w porozumieniu z Rządem RP Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości rozpoczyna stopniowe przekazywanie środków do Fundacji. Pierwsza transza wynosi 40 milionów dolarów.

2000

■ MARZEC

Rada Dyrektorów PAFW określa główne obszary programowe Fundacji: inicjatywy w zakresie edukacji, rozwój społeczności lokalnych oraz dzielenie się polskimi doświadczeniami z transformacji.

Rada Dyrektorów PAFW spotyka się z Ministrem Spraw Zagranicznych Bronisławem Geremkiem.

■ MAJ

Uruchomienie pierwszych programów Fundacji.

2001

■ LIPIEC

Polskę nawiedza powódź. We współpracy z „Rzeczpospolitą” Fundacja przyznaje dotacje dla najbardziej poszkodowanych szkół z terenów wiejskich, a blisko 200 małych firm otrzymuje preferencyjne kredyty na usunięcie skutków powodzi, których przy wsparciu Fundacji udziela Fundusz Mikro.

■ PAŹDZIERNIK

Rozpoczęcie programu grantowego „Równać Szanse” służącego wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z małych miejscowości.

■ LISTOPAD

Przedstawiciele Fundacji oraz Funduszu zostają przyjęci przez Sekretarza Stanu USA Colina Powella.

2002

■ MAJ

Rusza Program Stypendiów Pomostowych dla uzdolnionej młodzieży ze wsi i małych miast.

■ MAJ

Fundacja zostaje partnerem i fundatorem konkursu o tytuł „Dobroczynicy Roku”, w którym wyróżniane są społecznie zaangażowane firmy.

■ LIPIEC

Zakończenie drugiej edycji Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda z udziałem Ireny Kirkland oraz Marszałka Sejmu Marka Borowskiego.

■ WRZESIEŃ

Uruchomienie programu „Obywatel i Prawo” mającego na celu rozwój społecznych form poradnictwa obywatelskiego i prawnego.

2005

Radę Dyrektorów Fundacji przyjmuje Prezydent Aleksander Kwaśniewski.

2007

Dwaj byli premierzy – Prof. Jerzy Buzek i Prof. Marek Belka – prowadzą zajęcia dla młodzieży szkolnej w ramach programu „Wolontariat Studencki”.

2003

STYCZEŃ

W ramach programu „Działaj Lokalnie” uruchomione zostają konkursy grantowe na poziomie lokalnych społeczności.

CZERWIEC

Polacy w referendum opowiadają się za wejściem Polski do Unii Europejskiej. Fundacja inicjuje program „EURONGO”, mający przygotować polskie organizacje pozarządowe do korzystania ze środków unijnych.

2004

STYCZEŃ

Fundusz wieczysty Fundacji przekracza 200 mln dolarów dzięki kolejnej wpłacie środków z Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości.

LUTY

W ramach programu „Przemiany w Regionie” (RITA) zostają zainicjowane „Podróże Studyjne do Polski”, w których rocznie uczestniczy kilkuset przedstawicieli różnych środowisk i grup zawodowych, głównie z Ukrainy, Białorusi, Rosji i Gruzji.

MAJ

Premier Marek Belka gościem finału III edycji „Działaj Lokalnie”.

WRZESIEŃ

Interklasa.pl najlepszym polskim portalem edukacyjnym według magazynu „Komputer Świat”.

2005

MAJ

Jubileusz piętnastolecia Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości i pięciolecia Fundacji. Wśród gości byli Prezydent Lech Wałęsa i Marszałek Sejmu Włodzimierz Cimoszewicz.

SIERPIEŃ

Zmiana na stanowisku Dyrektora Przedstawicielstwa Fundacji w Polsce – miejsce Ryszarda Kruka zajmuje Grzegorz Jędrus.

2006

MARZEC

Finał akcji „Przejrzysta Polska” promującej wysokie standardy w funkcjonowaniu samorządów lokalnych oraz współdziałanie obywateli z władzą lokalną. Certyfikaty dla 403 samorządów wręczają przedstawiciele organizacji, które wraz z PAFW prowadziły akcję.

2007

LUTY

Ustanowienie przez PAFW współpracy z największą pozarządową instytucją grantodawczą na świecie – Fundacją Billa i Melindy Gatesów, które zaowocowało podjęciem decyzji o uruchomieniu w Polsce Programu Rozwoju Bibliotek.

2008

MARZEC

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności tworzy Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego (FRSI), która będzie realizować Program Rozwoju Bibliotek.

CZERWIEC

Porozumienie o współpracy Fundacji z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego na rzecz rozwoju i modernizacji bibliotek publicznych.

WRZESIEŃ

Pierwsza wizyta grupy uczestników i absolwentów programu „Liderzy PAFW” w Stanach Zjednoczonych.

PAŹDZIERNIK

Międzynarodowe Forum Ekonomiczne w Krynicy przyznaje Fundacji Nagrodę dla Organizacji Pozarządowej Europy Środkowo-Wschodniej Roku 2008.

LISTOPAD

George Zamka, dowódca wahadłowca „Endeavour”, odwiedza Polskę na zaproszenie Fundacji i Ambasady USA w Warszawie. Spotyka się z młodzieżą szkolną uczestniczącą w fundacyjnych programach.

2009

PAFW partnerem Fundacji Billa i Melindy Gatesów – podpisanie umowy dotacji na realizację w Polsce Programu Rozwoju Bibliotek. Łączne wsparcie Fundacji Gatesów wyniosło blisko 31 mln USD.

2010

Jubileusz 10-lecia Fundacji z udziałem Marszałka Bronisława Komorowskiego, pełniącego obowiązki Prezydenta RP, Premiera Donalda Tuska, a także Ministrów: Katarzyny Hall, Radosława Sikorskiego, Krzysztofa Kwiatkowskiego i Michała Boniego.

2009

LUTY

Fundacja współtworzy Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, mającą skutecznie łączyć teorię z praktyką działań społecznych.

LUTY

PAFW zostaje partnerem Plebiscytu „Gwiazdy Dobroczynności”, w którym nagradzane są osoby publiczne działające społecznie.

MARZEC

Nabycie nieruchomości pod budowę siedziby Przedstawicielstwa PAFW w Polsce: Warszawa, ul. Królowej Marysieńki 48.

LIPIEC

Pierwsza grupa nauczycielek uczestniczących w programie „English Teaching” bierze udział w programie szkoleniowym „TESOL Summer Institute” organizowanym przez Gonzaga University w USA.

LIPIEC

Do pierwszej rundy Programu Rozwoju Bibliotek zakwalifikowały się 1873 placówki biblioteczne.

SIERPIEŃ

Zawarcie trzyletniego porozumienia pomiędzy Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Grupą Telekomunikacja Polska, na mocy którego Grupa TP oferuje wszystkim bibliotekom publicznym w Polsce bezpłatny dostęp do Internetu oraz zwolnienie z opłat abonamentowych.

PAŹDZIERNIK

Inauguracja Nauczycielskiej Akademii Internetowej z udziałem Minister Edukacji Narodowej Katarzyny Hall.

2010

KWIECIEŃ

Po katastrofie pod Smoleńskiem Fundacja angażuje się w utworzenie Fundacji „10 kwietnia” (obecnie Fundacja „Dorastaj z Nami”), mającej na celu pomoc dzieciom osieroconym w trakcie pełnienia przez ich rodziców służby publicznej dla Polski.

MAJ

W jubileuszu 10-lecia uczestniczy załoga amerykańskich astronautów. Wśród gości są przedstawiciele organizacji pozarządowych i partnerzy Fundacji – realizatorzy programów, liderzy społeczni, stypendyści, przedstawiciele szkół i bibliotek. Gratulacje z wyrazami uznania dla osiągnięć Fundacji przesyłają Prezydent USA Barack Obama, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek oraz byli Prezydenci RP: Lech Wałęsa i Aleksander Kwaśniewski.

CZERWIEC

Fundacja, we współpracy z Centrum Edukacji Obywatelskiej, Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego angażuje się w pomoc dla szkół, bibliotek i organizacji pozarządowych z małych miejscowości, które nawiedziła powódź.

WRZESIEŃ

Środki przeznaczone od 2000 roku na działalność programową Fundacji przekraczają 100 mln USD.

PAŹDZIERNIK

Uruchomienie, wspólnie z Ambasadą USA w Warszawie, Polsko-Amerykańskiej Inicjatywy Stażowej w renomowanych amerykańskich firmach dla polskich studentów.

PAŹDZIERNIK

Konferencja „Stypendia w polskiej edukacji” z udziałem Harriet Mayor Fulbright, wdowy po Senatorze J. Williamie Fulbrightcie.

2011

Otwarcie własnej siedziby Przedstawicielstwa PAFW w Polsce z udziałem Ministra Michała Boniego, Ministra Jacka Michałowskiego oraz Ambasadora USA Lee Feinsteina.

2012

Za realizację Programu Rozwoju Bibliotek Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego otrzymuje nagrodę „E-inclusion Award” przyznaną przez Komisję Europejską.

2011

STYCZEŃ

Rozpoczęcie prac przy budowie siedziby Przedstawicielstwa Fundacji w Polsce. Dzięki ich sprawnemu przebiegowi już po dziesięciu miesiącach nowa siedziba zostaje oddana do użytku.

MARZEC

W drugiej rundzie Programu Rozwoju Bibliotek kolejne 1454 placówki biblioteczne dołączają do programu. Łącznie w przedsięwzięciu uczestniczy 3327 bibliotek.

MAJ

Po raz pierwszy odbywa się konferencja technologiczna „Sektor 3.0”.

CZERWIEC

Prezydent Bronisław Komorowski, podczas wizyty w Stowarzyszeniu „ARKA” w Radomiu z okazji obchodów Czerwca '76, spotyka się z uczestnikami programu „PROJEKTOR – wolontariat studencki”.

LIPIEC

Pierwsza grupa - 22 uczestników Programu Stypendiów Pomostowych oraz „Wolontariatu Studenckiego” – wyrusza na staże wakacyjne do USA w ramach Polsko-Amerykańskiej Inicjatywy Stażowej.

LIPIEC

10-lecie Programu Kirklanda. List od Prezydenta Bronisława Komorowskiego odczytuje Minister Jacek Michałowski. W wydarzeniu udział biorą: Prof. Leszek Balcerowicz, Minister Michał Boni, Minister Beata Stelmach oraz Ambasadorka USA w Polsce Lee Feinstein.

GRUDZIEŃ

Prezydent Bronisław Komorowski odznacza Roberta G. Farisa, byłego Prezesa PAFP, Członka Rady Dyrektorów PAFW, Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Zasługi RP.

2012

STYCZEŃ

Rozpoczęcie programu „Nowe Technologie Lokalnie” (obecnie: „Sektor 3.0”).

MARZEC

Były Prezydent Aleksander Kwaśniewski odwiedza nową siedzibę Przedstawicielstwa Fundacji w Polsce.

MAJ

Zmiana na stanowisku Przewodniczącego Rady Dyrektorów PAFW – rezygnację z funkcji składa John P. Birkelund, który kierował pracami Rady od czasu utworzenia Fundacji. Nowym Przewodniczącym Rady zostaje Andrew Nagorski – wielokrotnie nagradzany dziennikarz i pisarz, były korespondent zagraniczny i Szef Redakcji Newsweek International.

CZERWIEC

Spotkanie uczestników Polsko-Amerykańskiej Inicjatywy Stażowej z przybywającym w Warszawie Michaeliem Camunezem, Zastępcą Podsekretarza Stanu w Departamencie Handlu USA.

LIPIEC

Realizacja projektu „Nowoczesny Patriotyzm” w ramach programu „Wolontariat Studencki” z udziałem Ministrów i Doradców Prezydenta RP.

PAŹDZIERNIK

W Centrum Nauki Kopernik w Warszawie odbywa się pierwsze Forum Klubów Młodego Odkrywcę, będące efektem porozumienia, jakie PAFW zawarła w lipcu tego roku z CNK w celu rozwijania sieci blisko 300 Klubów działających w całej Polsce.

PAŹDZIERNIK

Inauguracja XI edycji Programu Stypendiów Pomostowych w Belwedrze z udziałem Małżonki Prezydenta RP Anny Komorowskiej, która objęła patronat nad programem.

2013

Uruchomienie Warszawskiej Letniej Akademii Euro-Atlantyckiej (WEASA), wspólnego przedsięwzięcia Fundacji, Kolegium Europejskiego w Natolinie i The German Marshall Fund of the United States. W inauguracji udział bierze m.in. Günter Verheugen, były Komisarz i Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej oraz Profesor Leszek Balcerowicz.

Fundacja laureatem „Nagrody Wolności” przyznawanej przez Atlantic Council. Statuetkę z rąk Prof. Zbigniewa Brzezińskiego odbiera Prezes Fundacji Jerzy Koźmiński.

2014

2013

STYCZEŃ

Rozpoczęcie trzeciej rundy Programu Rozwoju Bibliotek, możliwe dzięki efektywnemu zarządzaniu środkami przekazanymi przez Fundację Gatesów oraz wkładowi własnemu PAFW. W ramach trzech rund wsparcie uzyskuje łącznie 3808 bibliotek.

STYCZEŃ

Utworzenie przez PAFW Fundacji Akademii Organizacji Obywatelskich, której celem jest rozwijanie kompetencji i umiejętności osób zarządzających NGO.

MAJ

Fundacja partnerem polskiej edycji międzynarodowej konferencji „TechCamp”, stanowiącej inicjatywę Departamentu Stanu USA.

LIPIEC

Ze studentami-wolontariuszami „PROJEKTORA” spotyka się na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy Ambasador USA w Polsce Stephen Mull.

WRZESIEŃ

PAFW ustanawia Fundację Dobrej Edukacji mającą na celu podejmowanie i wspieranie działań na rzecz poprawy jakości kształcenia nauczycieli.

PAŹDZIERNIK

Minister Pracy i Polityki Społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz gościem gali wieńczącej III edycję programu „Lokalne Partnerstwa PAFW” połączoną z wręczeniem nagród w konkursie o tytuł „Społecznika Roku” tygodnika „Newsweek Polska”.

PAŹDZIERNIK

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Bogdan Zdrojewski gościem Kongresu Bibliotek.

2014

LUTY

W odpowiedzi na dramatyczne wydarzenia w Ukrainie, w ramach programu „RITA” zostają uruchomione dodatkowe środki dla wsparcia działań kierowanych do partnerów ukraińskich.

LUTY

Wsparcie obchodów 25-lecia przemian ustrojowych w ramach Inicjatywy „Razem '89” oraz jubileuszy 100-lecia urodzin Jana Nowaka-Jeziorańskiego i Jana Karłowicza.

CZERWIEC

Członkowie Rady Dyrektorów PAFW biorą udział w uroczystościach związanych z obchodami 25-lecia polskiej wolności oraz kolacji z głowami państw i szefami rządów, z udziałem Prezydenta Baracka Obamy.

LIPIEC

Organizacje pozarządowe uczestniczące w programach Fundacji, które od początku roku wspólnie z mieszkańcami małych miejscowości świętują 25-lecie wolnej Polski, organizują setki rozmaitych przedsięwzięć z udziałem lokalnych społeczności w ramach Inicjatywy „Razem '89”.

GRUDZIEŃ

Andrew Nagorski, wraz z Grzegorzem Jędrusem i Joanną Lempart odwiedza uczestników programów PAFW z okolic Grodziska Mazowieckiego, Radomia i Stoczka Łukowskiego.

2015

MAJ

Jubileusz 15-lecia Fundacji z udziałem m.in. Anny Komorowskiej, Małżonki Prezydenta RP, Profesora Jerzego Buzka, byłego Premiera RP i Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego oraz Ambasadora USA Stephen Mulla.

MAJ

Z okazji jubileuszu listy z gratulacjami dla Fundacji nadesłali: Prezydent RP Bronisław Komorowski, Wiceprezydent USA Joe Biden oraz byli Prezydenci Polski – Lech Wałęsa i Aleksander Kwaśniewski.

MAJ

Joseph C. Bell, C. Douglas Ades i Norman E. Haslun III uhonorowani przez Prezydenta Bronisława Komorowskiego odznaczeniami za wspieranie polskich przemian.

PAŹDZIERNIK

Dr Adam Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich gościem specjalnym Festiwalu Aktywności Społecznej – jubileuszu 15-lecia programu „Działaj Lokalnie”.

2017

Program „English Teaching” uhonorowany prestiżowym wyróżnieniem European Language Label – europejskim certyfikatem jakości w edukacji językowej.

2018

Marek Zagórski, Minister Cyfryzacji, Michał Boni, poseł do Parlamentu Europejskiego oraz Janina Ochojska, Prezes Polskiej Akcji Humanitarnej i Jerzy Owsiak, szef Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy gośćmi Festiwalu „Sektor 3.0”.

2016

MARZEC

Andrew Nagorski, wraz z Grzegorzem Jędrysem i Joanną Lempart, z wizytą u beneficjentów lokalnych programów Fundacji z Warki i Bończy w województwie mazowieckim.

LIPIEC

Utworzenie Szkoły Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Uniwersytetu Warszawskiego – innowacyjnej instytucji w obszarze kształcenia przyszłych nauczycieli.

LIPIEC

Madeleine Albright, Sekretarz Stanu Stanów Zjednoczonych w latach 1997-2001, gościem specjalnym Warszawskiej Letniej Akademii Euro-Atlantyckiej (WEASA).

LISTOPAD

Andrew Nagorski odwiedza Szkołę Edukacji PAFW i UW – bierze udział w zajęciach polonistycznych oraz w spotkaniu ze studentami i kadrami.

LISTOPAD

Uroczyste wręczenie stypendiów pomostowych w siedzibie Narodowego Banku Polskiego z udziałem Prof. Adama Głapińskiego, Prezesa NBP.

2017

KWIECIEŃ

Szkoła Edukacji PAFW i UW otrzymuje certyfikat „Znaku Jakości” – nagrodę w konkursie „Studia z przyszłością” organizowanym przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego.

WRZESIEŃ

10-lecie International Visitor Leadership Program: Ambasador USA Paul W. Jones gości ponad 100 Liderów PAFW – uczestników wizyt studyjnych.

LISTOPAD

Jubileusz 15-lecia Programu Stypendiów Pomostowych. W latach 2002-2017, w ramach programu przyznano ponad 21 000 stypendiów.

2018

MARZEC

Wsparcie Inicjatywy „Nasza Niepodległa” – ogólnopolskiej, społecznej platformy współpracy NGOs pragnących uczcić Stulecie Niepodległości Polski.

WRZESIEŃ

600 tys. zł to łączna kwota dotacji dla siedmiu nowych Lokalnych Partnerstw PAFW i trzech projektów startupowych, które utworzyły się w VI edycji programu.

PAŹDZIERNIK

W wyborach samorządowych o urząd burmistrza, wójta lub radnego ubiega się 184 uczestników i absolwentów programu „Liderzy PAFW”. Mandat zdobywa 83 z nich.

PAŹDZIERNIK

Program „Lokalne Partnerstwa PAFW” partnerem XIII Kongresu Obywatelskiego i organizatorem jednej z sesji tematycznych o tytule: „Wspólnoty lokalne – jak je budować i wykorzystywać ich siłę”.

LISTOPAD

Program „Sektor 3.0” wyróżniony przez Komisję Europejską w konkursie European Digital Skills Awards w kategorii „Digital skills for all”.

2019

MARZEC

Dziesiąta, jubileuszowa edycja konkursu „Społecznik Roku” tygodnika Newsweek Polska. Nagrodę Społecznika Dziesięciolecia otrzymał pośmiertnie Piotr Pawłowski, a także Kaukazu Południowego i Azji Środkowej, od 2004 roku Polskę odwiedziło ponad 10 tysięcy osób.

MAJ

Przedstawiciele PAFW biorą udział w sympozjum poświęconemu 100-leciu stosunków polsko-amerykańskich. Wydarzenie inauguruje Minister Spraw Zagranicznych Jacek Czaputowicz i Ambasador USA Georgette Mosbacher.

WRZESIEŃ

Program „Study Tours to Poland” ma 15 lat – w ramach wizyt studyjnych aktywnych studentów oraz profesjonalistów z krajów Europy Wschodniej, a także Kaukazu Południowego i Azji Środkowej, od 2004 roku Polskę odwiedziło ponad 10 tysięcy osób.

LISTOPAD

Jubileuszowy, dziesiąty Kongres Bibliotek z udziałem Dr. Adama Bodnara, Rzecznika Praw Obywatelskich.

GRUDZIEŃ

Andrew Nagorski, wraz z Grzegorzem Jędrysem i Joanną Lempart, z wizytą u uczestników programów PAFW w powiecie wołomińskim i legionowskim.

JAK DZIAŁAMY

CELE

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności została utworzona w 2000 roku z podwójną intencją:

- umacniania rezultatów przemian rozpoczętych w Polsce w 1989 roku,
- wspierania procesów transformacji w innych krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Cele te Fundacja realizuje w trzech głównych obszarach programowych:

- równania szans edukacyjnych, w połączeniu z ogólnym podnoszeniem poziomu oświaty,
- wspierania rozwoju społeczności lokalnych oraz inicjatyw obywatelskich,
- dzielenia się polskim doświadczeniem w transformacji z innymi krajami.

W Polsce Fundacja działa przede wszystkim na terenach wiejskich i w małych miastach – wynika to z podjętej w 2000 roku decyzji, aby koncentrować się na tych grupach społecznych, które wymagają szczególnego wsparcia w okresie przemian.

Kształtując swoje programy Fundacja zarazem kieruje się przekonaniem, iż jest w stanie wywierać realny wpływ na poprawę jakości edukacji oraz wyrównywanie dostępu do niej, a także na wielkość kapitału społecznego, od którego zależy zdolność do współdziałania, istotna dla możliwości rozwojowych zarówno na poziomie lokalnym, jaki w skali całego Kraju.

SPOSÓB DZIAŁANIA

Swoje cele Fundacja urzeczywistnia poprzez ścisłą współpracę z grupą wybranych organizacji pozarządowych. Każda z nich pełni rolę Realizatora Programu PAFW. Decyzje o przyznaniu dotacji, stypendiów oraz innych form wsparcia w ramach poszczególnych programów Fundacji podejmują komisje niezależnych ekspertów.

FUNDACJA

W konsultacji z partnerami z trzeciego sektora opracowuje koncepcję programu, zapewnia jego finansowanie, a następnie współpracując z Realizatorem Programu, monitoruje i ocenia przebieg, efekty oraz dalsze perspektywy przedsięwzięcia.

REALIZATORZY PROGRAMÓW

Otrzymują od Fundacji środki na prowadzenie programów, zarządzają nimi według zasad i procedur ustalonych z PAFW.

PROGRAMY

Fundacyjne wsparcie trafia do jego odbiorców jedynie poprzez programy PAFW. Każdy program jest skierowany do konkretnej grupy adresatów. Zainteresowani uzyskaniem wsparcia ubiegają się o nie bezpośrednio u Realizatora Programu; w przypadku programów grantodawczych oraz stypendialnych decyzje w sprawie przyznania środków podejmują komisje niezależnych ekspertów powoływane przez Fundację.

MAKSYMALIZACJA SPOŁECZNEGO ODDZIAŁYWANIA PROGRAMÓW PAFW

Aby uzyskać możliwie największe efekty w realizacji swoich celów, przez 20 lat Fundacja kierowała się następującymi zasadami:

	1. DŁUGA PERSPEKTYWA Większość swoich programów planuje w długiej perspektywie, dającej szansę na osiągnięcie i umocnienie pożądanych zmian.	
2. SYNERGIA EFEKTÓW Tak kształtuje swoje programy, aby wzajemnie się wzmacniały i uzupełniały, przynosząc synergiczne efekty.		3. TRWAŁOŚĆ I ROZWÓJ Działa z myślą, aby nie tylko jej programy, ale także realizowane w ich ramach inicjatywy przynosiły jak najtrwalsze efekty – by istniały i umacniały się po zakończeniu finansowania przez PAFW.
4. PROJEKTY MODELOWE Szczególny nacisk kładzie na takie projekty, które mają charakter modelowy – ich mechanizmy i doświadczenia można powielać w innych regionach, czy środowiskach.	5. WSPARCIE DLA LIDERÓW Przywiązuje szczególną wagę do współpracy z liderami lokalnych inicjatyw; do rozwoju ich kompetencji i umiejętności, niezależnie od rodzaju fundacyjnych projektów, w które są zaangażowani.	6. NETWORKING Pracując z liderami tworzy ich sieci służące wzajemnej inspiracji i wymianie doświadczeń. Podobne płaszczyzny współpracy Fundacja ustanawia w odniesieniu do organizacji pozarządowych oraz innych instytucji związanych z fundacyjnymi programami.
7. BUDOWANIE KOALICJI Tworzy szersze koalicje na rzecz realizacji społecznie ważnych celów, łącząc środki będące w dyspozycji różnych instytucji. Przykładem może być Program Stypendiów Pomostowych, czy też prowadzona w przeszłości akcja „Przejrzysta Polska”.		9. ŚRODKI ZEWNĘTRZNE Przyciąga środki zewnętrzne do swoich przedsięwzięć. W ten sposób pozyskała 31 milionów dolarów z Fundacji Billa i Melindy Gatesów na Program Rozwoju Bibliotek. Istotną rolę w pozyskiwaniu dodatkowych środków odgrywają Realizatorzy Programów PAFW – zwłaszcza w odniesieniu do funduszy unijnych.
8. ROZWÓJ III SEKTORA Wzmacnia infrastrukturę trzeciego sektora w Polsce, a jednocześnie wspiera zdolności operacyjne i programowe setek organizacji obywatelskich, przede wszystkim na terenach wiejskich i w małych miastach.		

20 LAT W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

PROGRAMY ZAKOŃCZONE

20 LAT
W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

Równamy szanse w edukacji

Jednym z zasadniczych motywów fundacyjnych działań od lat pozostaje wyrównywanie szans edukacyjnych, w połączeniu z dążeniem do ogólnej poprawy jakości oświaty. Idzie o to, aby miejsce zamieszkania i niższy kapitał kulturowy rodzimych środowisk nie były przeszkodą w dorosłym życiu dzieci i młodzieży. Służą temu dotacje Fundacji na pozaszkolne projekty edukacyjne, dodatkowe zajęcia językowe, szkolenia i warsztaty dla nauczycieli. Młodzi ludzie z małych miejscowości rozwijają swoje pasje i zainteresowania, nabierają pewności siebie, uczą się pracy w grupie. Ci zaś, którzy chcą studiować, od pierwszych miesięcy otrzymują możliwość wsparcia w postaci stypendiów. Podczas studiów mogą dzielić się swoją wiedzą i zainteresowaniami jako wolontariusze, prowadząc zajęcia dla dzieci z terenów wiejskich i małych miast.

Kluczową rolę w eliminowaniu nierówności zawodowych odgrywa edukacja formalna. Stąd też od dwóch dekad Fundacja wspiera rozwój nauczycieli i dyrektorów szkół, a placówkom oświatowym pomaga poprawiać organizację pracy. W oparciu o te doświadczenia, w 2015 roku, we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim oraz nowojorskim Columbia University Teachers College, Fundacja utworzyła Szkołę Edukacji PAFW i UW. Jej celem jest kształcenie przyszłych nauczycieli według najwyższych standardów międzynarodowych, w duchu intelektualnego i obywatelskiego przywództwa.

Jakość nauczania oraz perspektywy niwelowania nierówności edukacyjnych to główne kwestie, pod kątem których Fundacja podchodziła do wprowadzanych w ostatnich latach zmian w systemie oświaty. Szczególnie istotne będzie oszacowanie ich implikacji dla zjawiska dystansu edukacyjnego między młodymi ludźmi z różnych środowisk społeczno-kulturowych, zwłaszcza między tymi z małych miejscowości a ich rówieśnikami z większych miast.

Podejmowane przez Fundację działania skierowane są również do seniorów, zwłaszcza do słuchaczy Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Kwestią szczególnej wagi pozostaje ich społeczna aktywizacja, przede wszystkim taka, która służy zacieśnianiu więzi międzypokoleniowych oraz równaniu szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

Programy PAFW w dziedzinie edukacji są zróżnicowane w formie, ale łączy je wspólny cel, jakim pozostaje wzmacnianie szans młodych ludzi na lepsze życie, a tym samym na dalszy rozwój całego Kraju.

- ENGLISH TEACHING
- RÓWNAĆ SZANSE
- SZKOŁA UCZĄCA SIĘ (SUS)
- STYPENDIA POMOSTOWE
- PROJEKTOR - WOLONTARIAT STUDENCKI
- SZKOŁA EDUKACJI PAFW I UW
- UNIwersytety TRZECIEGO WIEKU (UTW)

ENGLISH TEACHING

PROGRAM W LICZBACH

8.269.849^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

1 036

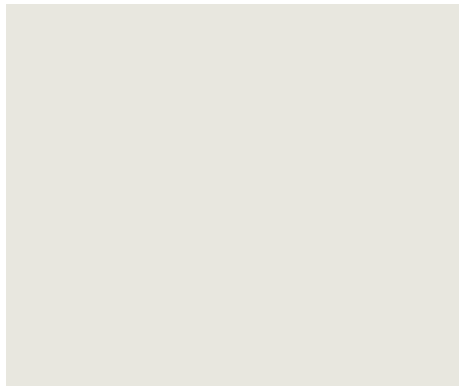
projektów edukacyjnych
z udziałem 72 000 uczniów,
4700 nauczycieli oraz
170 000 mieszkańców
lokalnych społeczności

9 000

osób wzięło udział
w 17 spotkaniach
„English Teaching
Market”

6 500

nauczycieli –
uczestników szkoleń
„Weekends with
English Teaching”

Podczas swoich podróży po Polsce, **Douglas Ades, Sekretarz Rady Dyrektorów PAFW**, odwiedził dotychczas ponad 60 szkół, w których poprowadził zajęcia języka angielskiego i zachęcał uczniów do pogłębiania wiedzy o Stanach Zjednoczonych, do wytrwałości w podnoszeniu kompetencji językowych.

Realizowany od 2000 roku program inicjuje i wspiera działania na rzecz promocji języka angielskiego oraz poprawy poziomu jego nauczania wśród dzieci i młodzieży z małych miast i wsi. Tym samym służy wyrównywaniu ich szans edukacyjnych. Program przyczynia się do rozwoju zawodowego nauczycieli języka angielskiego pracujących w małych miejscowościach, a jednocześnie pobudza rozmaite inicjatywy społeczne.

Oferata programu, to przede wszystkim szkolenia metodyczne, konkurs grantowy kierowany do szkół i organizacji pozarządowych z miejscowości do 20 tysięcy mieszkańców, a także szkolenia i doradztwo indywidualne. W programie prowadzone są również szkolenia dla nauczycieli „Weekends with English Teaching”, trzytygo-

dniowa Letnia Szkoła organizowana przez Uniwersytet Gonzaga w USA „Teaching English to Speakers of Other Languages (TESOL)” dla najbardziej aktywnych uczestników programu, a także ogólnopolskie spotkania edukacyjne „English Teaching Market” służące rozwojowi sieci współpracy anglistów z małych miejscowości.

Z inicjatywy Ambasadorów „English Teaching” – najaktywniejszych nauczycieli uczestniczących w programie – powstało Ogólnopolskie Stowarzyszenie Anglistów „English Teaching”, którego celem jest m.in. doskonalenie zawodowe nauczycieli angielskiego, szczególnie z terenów wiejskich i małych miast, a także prowadzenie działań rzeczniczych.

www.englishteaching.org.pl

REALIZATORZY PROGRAMU:
Nidzicka Fundacja Rozwoju „NIDA”

2000-2001 Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

Nagroda European Language Label dla „English Teaching”

W 2017 r. program uhonorowano prestiżowym wyróżnieniem European Language Label – europejskim certyfikatem jakości w edukacji językowej, przyznawanym za innowacyjne techniki kształcenia oraz promującym osiągnięcia metodyczne i dydaktyczne.

„Wyróżnienie dla »English Teaching« jest źródłem naszej wielkiej satysfakcji – mówi Justyna Kowalczyk, koordynator programu. W konkursie nagradzane są najbardziej innowacyjne działania służące rozwojowi zawodowemu nauczycieli języków obcych i przyczyniające się do uzupełnienia braków kompetencyjnych uczniów. „Właśnie takie cele przyświecają projektom realizowanym przez nauczycieli i lokalnych liderów programu »English Teaching« – podkreśla Justyna Kowalczyk.

Ideą konkursu jest motywowanie do nauki języków obcych oraz kształtowanie samodzielności w ich nauce, podnoszenie kompetencji nauczycieli języków obcych, uwrażliwienie na różnorodność kulturową i językową Europy i świata oraz potrzebę prowadzenia dialogu interkulturowego, a także promowanie wielo- i różnorodności. Konkurs jest prowadzony w Polsce od 2001 roku przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu Erasmus+ oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej. Laureaci otrzymują certyfikaty sygnowane przez Komisarza UE ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży oraz Ministra Edukacji Narodowej.

RÓWNAĆ SZANSE

PROGRAM W LICZBACH

15.862.989^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

3 081

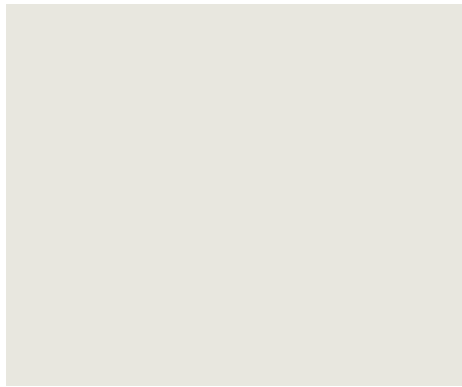
projektów służących
wyrównaniu szans
edukacyjnych

147 000

uczestników projektów

150

lokalnych organizacji
pozarządowych
powstało w ramach
programu

Celem prowadzonego od 2001 roku programu jest wspieranie inicjatyw społecznych służących wyrównywaniu szans na dobry start w dorosłe życie dzieci i młodzieży z terenów wiejskich i małych miast, poprzez podnoszenie ich kompetencji osobistych, takich jak umiejętność planowania własnych działań, a także rozwój umiejętności społecznych, do których należą praca w zespole, czy zdolność pozyskiwania wsparcia dla realizacji wytyczonych celów.

W ramach programu organizacje pozarządowe, domy kultury, biblioteki oraz grupy nieformalne ubiegają się o dotacje na projekty pobudzające aspiracje poznawcze i twórcze dzieci i młodzieży, kształtujące wśród nich postawy aktywności i otwartości, a także zachęcające do działań na

rzecz własnego otoczenia. Na ofertę składają się również szkolenia dla koordynatorów projektów, służące podnoszeniu ich kwalifikacji w prowadzeniu projektu z aktywnym udziałem młodzieży. Cyklicznie organizowane są Lokalne Fora „Równać Szanse”, podczas których środowiska i instytucje zainteresowane działaniami na rzecz młodzieży szukają sposobów pokonywania barier rozwojowych wśród młodych ludzi z małych miejscowości.

Fundacja wspiera także inicjatywę Klubów Młodego Odkrywcy (KMO), która jest kontynuacją jednego z projektów modelowych programu. Sieć KMO liczy obecnie 700 klubów, należą do niej również te, które powstały na terenie Ukrainy, Białorusi, Litwy i Gruzji.

www.rownacszanse.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

Paweł Walecki: zaufałem młodym

Doskonale rozumie uczestników programu „Równać Szanse”, bo jeszcze 15 lat temu był jednym z nich – nastolatkiem z niewielkiej miejscowości. Dziś należy do ogólnopolskich koordynatorów programu.

Po raz pierwszy zetknął się z nim w liceum, w Stoczku Łukowskim, jako uczestnik projektu „Ze Stoczka na Broadway”. Do udziału w projekcie zachęcił go kolega. Uczestników stanowiła grupa nastolatków, a ich zadaniem było przygotowanie musicalu o mieście. Spektakl okazał się sukcesem i katalizatorem nowych projektów, realizowanych w kolejnych edycjach programu „Równać Szanse”. Młodzież m.in. nakręciła filmy promujące Stoczek Łukowski i zorganizowała terenową grę miejską. Paweł Walecki, który w kolejnym roku był już koordynatorem projektu, najlepiej wspomina jednak ten pierwszy musical. Być może dlatego, że właśnie wtedy poznał swoją przyszłą żonę.

Ukończył politologię na Akademii Podlaskiej w Siedlcach oraz administrację na Uniwersytecie

Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, był najmłodszym radnym w Stoczku Łukowskim, a następnie pracował w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji.

Od roku 2014 koordynuje program „Równać Szanse” w Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży. Odpowiada m.in. za szkolenia i monitoringi. Rocznie odwiedza blisko 90 miejscowości, gdzie rozmawia z uczestnikami projektów. „Młodzi ludzie nie od razu chcą brać sprawy w swoje ręce. Moją rolą jest uświadomić im, żeby mocno w siebie wierzyli” – podkreśla Paweł Walecki. W trakcie realizacji projektu młodzież zwykle nabiera pewności. „Są zadowoleni, opowiadają, że znaleźli osobę, która poprowadziła dla nich warsztaty z grafiki, sami zaprojektowali broszurę, a następnie poprosili trzy firmy o wycenę i udało im się wynegocjować duży rabat. Oni cieszą się ze swojego sukcesu, a ja – że im zaufałem” – mówi Paweł.

SZKOŁA UCZĄCA SIĘ (SUS)

PROGRAM W LICZBACH

12.975.166 USD

wyniosły dotacje PAFW

5 000

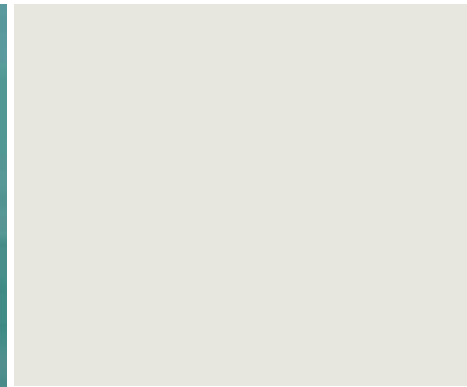
szkół objętych programem

120 000

nauczycieli – uczestników szkoleń

1 000

nauczycieli rocznie kończy kursy on-line

W programie, realizowanym od 2000 roku, prowadzone są kompleksowe działania na rzecz podniesienia jakości polskiej oświaty z wykorzystaniem najlepszych wzorców zagranicznych. Poprawa jakości pracy szkół, zwłaszcza z terenów wiejskich i małych miast, odbywa się głównie poprzez doskonalenie warsztatu pracy nauczycieli.

W ich codzienną praktykę zostaje wprowadzony autorski system zapewniania jakości. System ten prowadzi do zwiększenia autonomii zespołu nauczycielskiego, wzmocnienia dyrektora jako lidera zmian, poprawy pracy zespołowej – co wpływa na podniesienie poziomu nauczania. Oferta programu, to m.in. szkolenia i kursy internetowe dla nauczycieli, warsztaty dla rad pedagogicznych, studia podyplomowe i konferencje dla dyrektorów, a także systemowy program wsparcia szkół

we wprowadzaniu oceniania kształtującego oraz innych innowacyjnych praktyk edukacyjnych. Efektem programu „SUS” jest podniesienie jakości w kluczowych obszarach pracy szkół: efektywności kształcenia uczniów, organizacji pracy szkoły jako instytucji uczącej się, a także we współpracy szkoły ze środowiskiem zewnętrznym.

PAFW jest partnerem przedsięwzięcia „Szkoła z klasą 2.0”, promującego nowoczesne rozwiązania edukacyjne oparte na technologiach informacyjno-komunikacyjnych oraz na metodzie design thinking. Jest ono rozwinięciem rozpoczętej w 2002 roku akcji „Szkoła z Klasą”, która powstała z inspiracji programem „SUS”, a prowadzona była przez Centrum Edukacji Obywatelskiej (obecnie przez Fundację Szkoła z Klasą) we współpracy z „Gazetą Wyborczą”.

www.sus.ceo.org.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Centrum Edukacji Obywatelskiej

Laboratoria Praktyki Edukacyjnej

Prof. William Stroud z nowojorskiego Teachers College Columbia University spotkał się w listopadzie 2013 r. z uczniami, nauczycielami i dyrektorami szkół w Strachówce, Lubieszewie, Gorzowie Wielkopolskim i Kozielicach – uczestnikami projektu „Laboratoria Praktyki Edukacyjnej”. Projekt, realizowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej we współpracy z wykładowcami Columbia University, służył przygotowaniu dziesięciu szkół z programu „SUS” do dzielenia się wiedzą oraz dobrymi praktykami edukacyjnymi z nauczycielom innych placówek.

W szkołach tych wprowadzono rozwiązania, które jak wynika z badań, skutecznie wspierają nauczanie i uczenie się. Są to: wzajemna obserwacja lekcji przez nauczycieli, nagrywanie i omawianie lekcji, planowanie lekcji i indywidualnych poleceń dla uczniów, omawianie prac uczniów i wykorzystywanie wniosków do planowania kształcenia, obserwacja efektów nauczania

uczniów i planowanie zmian oraz tzw. „spacery edukacyjne”. Od 2012 roku nauczyciele wykorzystują te rozwiązania pod kierownictwem trenerów Centrum Edukacji Obywatelskiej szkolonych przez wykładowców z nowojorskiego Teachers College.

I właśnie w listopadzie 2013 r. otworzyli drzwi swoich klas, by zaprezentować efekty prowadzonych prac nauczycielom z innych szkół realizujących program „SUS”. Wizyta prof. Strouda obejmowała m.in. obserwacje lekcji, a także warsztaty, w których uczestniczyli nauczyciele oraz zaproszone osoby. „Chcemy podzielić się z Wami naszymi wnioskami z obserwacji. Patrzymy inaczej i możemy zobaczyć więcej, bo nie prowadzimy lekcji, a jedynie je obserwujemy. To, czy te obserwacje będą dla Was użyteczne, czy coś z tego wykorzystacie w swojej pracy, zależy od Was, gdyż najlepiej wiecie, co może się udać” – mówił amerykański gość.

PROGRAM W LICZBACH

24.341.296^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

31 000

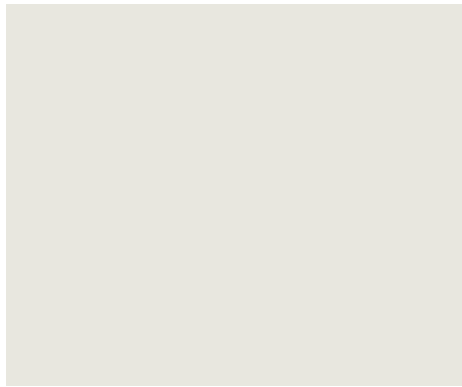
przyznanych stypendiów,
w tym 17 000 na pierwszy
rok studiów

117 mln zł

przeznaczonych
na stypendia przez
partnerów programu

105

studentów odbyło
staże w USA
w ramach PAII

Stypendia pomostowe są efektem potrzeby współpracy i łączenia się w czymś dobrym. Wszyscy jesteśmy częścią tego pomostu – zarówno ci, którzy go tworzą, jak i ci którzy przyczyniają się do kształcenia stypendystów.

Dr Zofia Sapieżska, Prezes Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości

Stypendystka pomostowa z tytułem „Innovators under 35”

Dr inż. Katarzyna Nawrotek, absolwentka Programu Stypendiów Pomostowych, została uhonorowana w 2015 r. tytułem „MIT Technology Review Innovators Under 35” w pierwszej polskiej edycji tego prestiżowego konkursu, w którym nagradzani są młodzi wizjonerzy i innowatorzy z całego świata.

Laureatka pochodzi z Byszew w województwie łódzkim. Jej przygoda z Programem Stypendiów Pomostowych rozpoczęła się w 2004 roku, kiedy uzyskała wsparcie na pierwszym roku studiów. „Pomoc finansowa pozwoliła mi skupić się na rozwoju naukowym, bez konieczności podejmowania pracy zarobkowej” – podkreśla stypendystka.

Katarzyna Nawrotek jest doktorem nauk technicznych inżynierii chemicznej ze specjalizacją

inżynierii biomedycznej. Jej praca doktorska, zatytułowana „Kinetyka uwalniania środków farmakologicznych z termowrażliwych żeli chitozanowych”, poświęcona była wykorzystaniu biomateriałów pod kątem ich przydatności w kontrolowanym uwalnianiu leków oraz regeneracji centralnego układu nerwowego. Jest laureatką Ogólnopolskiego Konkursu „Student – Wynalazca” 2013/2014 Rektora Politechniki Świętokrzyskiej i zdobywczynią złotego medalu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) w kategorii „Najlepsza Kobieta Wynalazczyni”.

Obecnie Katarzyna Nawrotek prowadzi badania na Wydziale Medycyny Instytutu Podstawowych Nauk Medycznych Uniwersytetu w Oslo.

Program został zainicjowany w 2002 roku w odpowiedzi na istotny problem społeczny, jakim nadal pozostaje wyraźna dysproporcja w dostępie do studiów między młodzieżą mieszkającą na wsiach i w miastach. Celem inicjatywy było ułatwienie uzdolnionej młodzieży z małych miejscowości, szczególnie z terenów byłych PGR, podjęcie decyzji o rozpoczęciu nauki na wyższych uczelniach poprzez stworzenie możliwości uzyskania stypendium na pierwszy rok studiów.

Stypendia Pomostowe” są wspólnym przedsięwzięciem wielu partnerów. Obecnie jest ono finansowane przez PAFW, Narodowy Bank Polski, Fundację Wspomagania Wsi, Fundację BNP Paribas. Partnerami są również Cotton House oraz koalicja blisko 90 lokalnych organizacji pozarządowych. Przedsięwzięcie jest realizowane przy wsparciu organizacyjnym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (dawnej Agencji Nieruchomości

Rolnych) i we współpracy z Centrum im. Profesora Bronisława Geremka oraz Pracownią Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”.

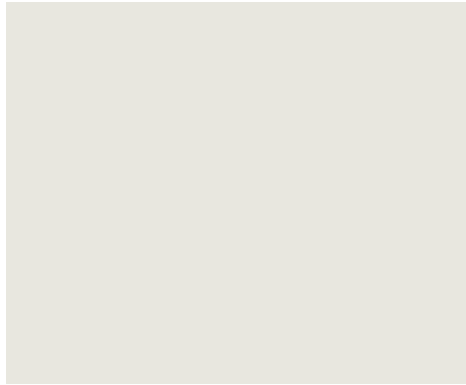
Stypendyści osiągający wysokie wyniki w nauce mają szansę uzyskać wsparcie na kolejnych latach studiów: na II roku poprzez konkurs „Prymus”, stypendia korporacyjne na III i IV roku studiów, stypendia w ramach inicjatywy „Studiuj za Granicą”, stypendia doktoranckie oraz stypendia językowe. W ramach akcji „Dyplom z Marzeń” lokalne organizacje pozarządowe tworzą własne programy stypendialne zgodne z ideą „Stypendiów Pomostowych”. Program oferuje również wakacyjne staże w USA, organizowane we współpracy z Ambasadą Stanów Zjednoczonych w Warszawie – Polish-American Internship Initiative (PAII). Poprzez program Fundacja wspiera także portal www.mojestypendium.pl oraz konkurs „Dobre Stypendia”, prowadzone przez Fundację „Dobra Sieć”.

www.stypendia-pomostowe.pl | www.paii.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

PROGRAM W LICZBACH

PROJEKTOR - WOLONTARIAT STUDENCKI

7.153.667^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

39 000

projektów edukacyjnych
w 2700 szkołach

14 500

studentów-wolontariuszy

390 000

uczniów
- uczestników projektów

Program ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży mieszkającej na wsi i w małych miastach. W ramach programu grupy studentów-wolontariuszy, od dwóch do pięciu osób, realizują przygotowane przez siebie projekty rozwijające wiedzę, umiejętności oraz zainteresowania dzieci i młodzieży. Są one prowadzone w czasie wolnym od zajęć w trakcie roku szkolnego oraz w wakacje i ferie.

Wśród największych korzyści uczestniczenia w programie studenci-wolontariusze wymieniają możliwość zdobycia nowych, praktycznych doświadczeń, rozwój umiejętności komunikacji, nawiązywanie nowych znajomości, dostrzeżenie oraz docenienie ich działań społecz-

nych przez uczelnie. Korzyści z udziału w „PROJEKTORZE” dostrzegają również placówki oświatowe, należą do nich: poszerzenie oferty edukacyjnej, zwiększenie atrakcyjności szkoły, a także pozytywne przyjęcie programu przez rodziców.

W dotychczasowych edycjach programu, od 2003 roku, w całej Polsce przeprowadzono ponad 39 tysięcy projektów edukacyjnych z udziałem ponad 14 500 studentów-wolontariuszy, których adresatami było 390 tysięcy młodych osób. Projekty dotyczyły konkretnej dziedziny nauki, przedmiotu lub wybranego obszaru aktywności.

www.projektor.org.pl

REALIZATORZY PROGRAMU:
Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

2003-2005 Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu
2006-2009 Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „KLANZA”
2009-2016 Fundacja Rozwoju Wolontariatu

Byli premierzy wolontariuszami „PROJEKTORA”

Wakacje mogą być dobrym czasem do realizacji ciekawych projektów edukacyjnych nie tylko dla studentów. W 2007 roku na zaproszenie programu „PROJEKTOR – wolontariat studencki”, w roli wolontariuszy wystąpili dwaj byli premierzy: prof. Jerzy Buzek i prof. Marek Belka.

Podczas swoich spotkań prof. Buzek opowiadał o programie i promował go: „Kiedyś trzeba było dla Polski ginąć, teraz trzeba dobrze i z satysfakcją pracować” – mówił były premier. Sam najlepiej udowodnił głoszone przez siebie tezy, kiedy poprzez zabawę uczył dzieci w ramach własnego urlopu. Dziewięciodniowa trasa po Polsce zaczęła się w Wieprzu, gdzie prof. Buzek poprowadził lekcję o tematyce europejskiej. Dzieci tłumnie gromadziły się na spotkaniach z byłym premierem. O ich zadowoleniu najlepiej świadczyły takie wypowiedzi jak: „Myślałem, że będzie sztywny, a jest wyluzowany. Nie tak jak

politycy, których oglądałem w telewizji” – powiedział po meczu piłki nożnej 12-letni Kamil Mazur ze Szkoły Podstawowej w Futomie. A 13-letni Przemek Rzęsa, który strzelił premierowi dwa gole od razu pobiegł do domu, żeby się pochwalić. Zaangażowanie prof. Jerzego Buzka pokazało, że ważne osoby publiczne mogą aktywnie włączać się w życie lokalnych społeczności w sposób naturalny, bez oglądania się na korzyści polityczne. Było to też bardzo istotne dla promocji całego programu „Projektor”.

Kolejną osobą publiczną, która podjęła się podobnego zadania był prof. Marek Belka. Spędził tydzień w małych miejscowościach na Roztoczu, gdzie wspólnie ze studentami prowadził zajęcia dla dzieci. Za główny temat swoich lekcji były premier obrał wiedzę o ONZ oraz problemach globalnych.

PROGRAM W LICZBACH

SZKOŁA EDUKACJI PAFW I UW

3.960.164^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

113

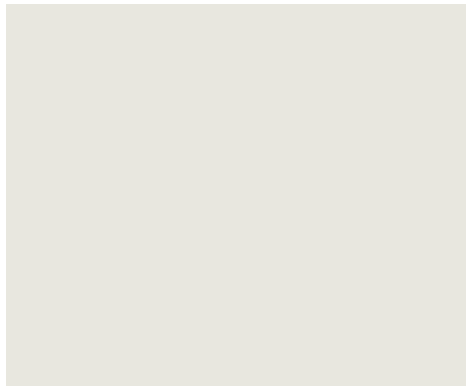
studentów
(2016-2019)

500

nauczycieli wzięło
udział w szkoleniach

8 000

osób uczestniczyło
w konferencjach
naukowych i wydarzeniach
edukacyjnych

Szkoła Edukacji Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności i Uniwersytetu Warszawskiego prowadzi innowacyjny program studiów podyplomowych dla przyszłych nauczycieli. Powstała z inicjatywy PAFW dzięki współpracy z UW, Fundacją Dobrej Edukacji, Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz przy merytorycznym wsparciu ze strony nowojorskiego Columbia University Teachers College. To pierwszy tego typu program w Polsce w formie rocznych dziennych studiów podyplomowych.

Integralną częścią kształcenia nauczycieli w Szkole Edukacji są codzienne praktyki w warszawskich szkołach. Studenci spędzają więc czas zarówno na zajęciach akademickich, jak i w klasie; obserwują lekcje, prowadzą je, uczestniczą w radach pedagogicznych oraz w zebraniach z rodzicami. Doświadczenia szkolne na bieżąco omawiają podczas zajęć akademickich.

www.szkoledukacji.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Fundacja Dobrej Edukacji

Studenci mają zapewnioną indywidualną opiekę tutorów ze Szkoły Edukacji, a także mentorów, czyli nauczycieli ze szkół praktyk. Zajęcia akademickie odbywają się w małych grupach. Duży nacisk położony jest na dyskusję i systematyczne poddawanie refleksji własnych postępów w nauce.

Zajęcia w Szkole Edukacji prowadzą osoby z doświadczeniem w pracy szkolnej, aktywnie zajmujące się edukacją, patrzące z różnych perspektyw: nauczycieli-praktyków, teoretyków, pasjonatów edukacji. Wykładowcy reprezentują różne ośrodki akademickie, zostali przeszkoleni przez wiodących amerykańskich i europejskich specjalistów w zakresie kształcenia nauczycieli.

Iwona Kołodziejek – tutorka w Szkole Edukacji PAFW i UW

Pochodzi z Elbląga, ale zdecydowała o studiowaniu filologii w najbardziej związanym z polską kulturą mieście – w Krakowie. Pracę nauczycielki rozpoczęła na studiach w jednym z Dziennych Ośrodków Socjoterapeutycznych Stowarzyszenia „U Siemachy” i tam zaczęła interesować się psychoedukacją oraz możliwością jej wykorzystania na lekcjach języka polskiego. Owocem tych poszukiwań jest kilka publikacji, m.in. książka „Klasa szkolna – przestrzeń działania nauczyciela polonisty” (współautorstwo – dr Agnieszka Guzik).

Po ukończeniu studiów magisterskich na Uniwersytecie Jagiellońskim kontynuowała naukę na studiach doktoranckich i równocześnie rozpoczęła pracę w szkole. Warsztatu polonistycznego uczyła się w gimnazjum i liceum. „Pracowałam tam głównie z młodzieżą z różnego typu zaburzeniami zachowania, zagrożoną niedostosowaniem społecznym. Każda lekcja

była wyzwaniem – żeby zainteresować uczniów literaturą musiałam być kreatywna, otwarta, a czasem sprytna. Bywało wspaniale, bywało tragicznie, nigdy nudno. I to uwielbiałam w tej pracy” – wspomina.

W Szkole Edukacji PAFW i UW wykorzystuje zdobyte doświadczenie i rozwija swoje naukowe zainteresowania – jest tutorką i wykładowczynią przedmiotów związanych z wychowawczą rolą nauczycieli. Najbardziej ceni sobie połączenie akademickiej refleksji o uczeniu z praktyką szkolną. „Tu nie dzielimy świata na szkolny i akademicki. Podmiotem naszego zainteresowania są uczniowie, ich dobro determinuje wszystkie nasze działania” – opowiada. Marzy o gruntownych zmianach w sposobie uczenia, jednocześnie szukając sposobów na małe, konkretne kroki zmieniające, to co tu i teraz. Szkoła Edukacji pozwala jej te marzenia urzeczywistniać.

UNIwersytety TRZECIEGO WIEKU (UTW)

PROGRAM W LICZBACH

5.161.561 USD

wyniosły dotacje PAFW

357

projektów
międzypokoleniowych

131

dotacji na podniesienie
jakości oferty UTW

14

regionalnych spotkań
UTW i 7 ogólnopolskich
konferencji

Osoby starsze są nie tylko odbiorcami oferty programu „UTW”, ale także animatorami i realizatorami wartościowych działań w swoich społecznościach, które służą rozwiązywaniu lokalnych problemów, przeciwdziałaniu samotności seniorów, promowaniu ciekawej oferty zajęć dla dzieci oraz organizowaniu przestrzeni spotkań międzypokoleniowych.

Szkoła Superbabci i Superdziadka

Pierwsza taka szkoła w Polsce powstała w Lublinie w 2008 roku z inicjatywy dr Zofii Zaorskiej, nauczycielki akademickiej, pedagoga, gerontologa, współtwórczyni Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i babci trojga wnucząt.

Projekt narodził się z potrzeby wsparcia osób starszych w ich relacjach z wnukami w wieku przedszkolnym i ich rodzicami. Cenne doświadczenie seniorów warto uzupełniać o wiedzę na temat możliwości wspierania rozwoju dziecka, np. poprzez twórczą zabawę. Istotnym jest, aby babcie pomagały rodzicom, nie wchodząc w ich kompetencje oraz odpowiedzialność za rozwój i wychowanie dzieci. W Szkole Superbabci i Superdziadka można nauczyć się wielu rodzajów zabaw z dziećmi, sposobów opowiadania historii prawdziwych i bazujących na fikcji literackiej, wymieniać doświadczenia na temat rozwoju dziecka pod kierunkiem pedagoga, psychologa i Supermamy – osoby potrafiącej korzystać z pomocy babci.

Spotkania i warsztaty to także okazja do dyskusji i refleksji na temat: co to znaczy inaczej kochać

wnuki niż dzieci i jak utrzymać kontakt z rodzicami w trudnych sytuacjach. Szkoła dba również o rozwój osobisty słuchaczek i słuchaczy – organizuje zajęcia relaksacyjne i oferuje udział w wydarzeniach kulturalnych. Są wśród nich babcie i dziadkowie z długim stażem, ale i osoby, które dopiero spodziewają się wnuków. „Jesteśmy otwarci na wszystkich, zależy nam jednak, aby wiedza i umiejętności jakie przekażemy, były wykorzystywane nie tylko wobec własnych wnuków, ale także dzieci w domach dziecka, szpitalach czy rodzinach, gdzie brakuje kontaktu z osobami starszymi” – tłumaczy dr Zaorska.

„To strzał w dziesiątkę” – twierdzą uczestniczki zajęć. Miarą sukcesu tej inicjatywy jest jej rozpowszechnienie. Szkoły Superbabci i Superdziadka funkcjonują obecnie: w Białymstoku, Warszawie, Supraślu, Siemiatyczach, Wrocławiu, Poznaniu, Kolbuszowej, Krakowie, Rajgrodzie, Ozimku i Janowie Lubelskim.

Rozpoczęty w 2005 roku program ma na celu promowanie działań edukacyjnych i aktywizujących skierowanych do seniorów, a także ich społecznego zaangażowania. Jest realizowany przede wszystkim poprzez wsparcie i promocję inicjatyw społecznych podejmowanych przez samych seniorów oraz wykorzystanie ich potencjału, wiedzy, doświadczenia i czasu w działaniach na rzecz własnego otoczenia, a także w formie wsparcia środowiska Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

W latach 2005-2008 w ramach konkursów grantowych przyznano 131 dotacji Uniwersytetom Trzeciego Wieku na projekty podnoszące jakość ich oferty edukacyjnej. W kolejnych latach program oferował warsz-

taty oraz możliwość wymiany doświadczeń podczas konferencji i regionalnych spotkań dla przedstawicieli UTW. Od 2013 roku Uniwersytety Trzeciego Wieku mogą brać udział w cyklu warsztatów „UTW dla społeczności”, wspomagających tworzenie grup wolontariatu seniorów oraz ich współpracę ze społecznością lokalną.

Od kilkunastu lat w ramach konkursu grantowego „Seniorzy w Akcji” oferowane jest wsparcie dla projektów międzypokoleniowych oraz organizacji szkoleń dla osób powyżej 60 roku życia z zakresu aktywizacji społecznej. Adresatami konkursu są zarówno aktywni seniorzy działający w ramach UTW, jak i związani z innymi organizacjami i instytucjami.

www.seniorzyw akcji.pl

REALIZATORZY PROGRAMU:
Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e”

2005-2008 Fundacja dla Uniwersytetu Jagiellońskiego

20 LAT

W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

Wspieramy rozwój społeczności lokalnych

Od początku do strategicznych celów Fundacji należy wspieranie społeczności lokalnych, zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach. Przywiązujemy szczególną wagę do takich inicjatyw, które budują i umacniają kapitał społeczny; jego poziom w dużej mierze stanowi bowiem o możliwościach rozwojowych zarówno mniejszych, jak i większych wspólnot obywateli.

PAFW oferuje lokalnym społecznościom wsparcie w realizacji ich projektów obywatelskich – w wymiarze finansowym, organizacyjnym i merytorycznym. Bardzo często takie projekty prowadzą do istotnych zmian, które trwale wpływają na życie mieszkańców – na ich zdrowie, zatrudnienie, środowisko naturalne, infrastrukturę, czas wolny, pielęgnowanie tradycji i tożsamości lokalnej. Nie byłoby to możliwe bez miejscowych liderów i animatorów społecznych. Fundacja zapewnia im wsparcie w postaci szkoleń, specjalistycznych kursów oraz pracy indywidualnej; idzie o to, aby początkującym pomóc odkryć i rozwinąć swój własny potencjał, a bardziej doświadczonym umożliwić dalszy rozwój i wzmocnić ich społeczną rolę. Liderzy nie działają w pojedynkę, dlatego programy Fundacji sprzyjają podejmowaniu zespołowych inicjatyw na rzecz wspólnie wyznaczonych celów – między mieszkańcami, władzami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi, biznesem oraz mediami. Najczęściej prowadzi to do budowy trwałych koalicji blisko współpracujących ze sobą lokalnych aktorów.

Obudzaniu aspiracji rozwojowych oraz rozwiązywaniu problemów lokalnych społeczności służą sprawnie działające organizacje obywatelskie. Fundacja nie tylko wspiera podejmowane przez nie przedsięwzięcia, ale także rozwija ich potencjał instytucjonalny i umacnia infrastrukturę całego III sektora w Polsce. Modernizacji, w skali lokalnej oraz całego kraju, służy budowa społeczeństwa informacyjnego. Dzięki partnerstwu PAFW z Fundacją Billa i Melindy Gatesów, w ciągu kilku lat przekształcono blisko 4 000 bibliotek w małych miejscowościach w nowoczesne centra informacji, kultury, edukacji i aktywności obywatelskiej. Także inne inicjatywy Fundacji służą poprawie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych, zarówno wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych, jak i całych lokalnych społeczności.

- DZIAŁAJ LOKALNIE
- SEKTOR 3.0
- WSPIERAMY ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
- PRO PUBLICO BONO
- LIDERZY PAFW
- LOKALNE PARTNERSTWA PAFW
- PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

PROGRAM W LICZBACH

16.887.589 USD

wyniosły dotacje PAFW

11 500

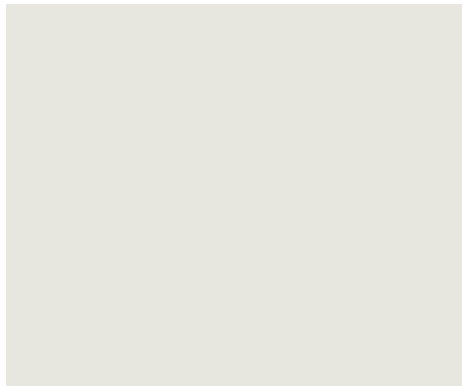
projektów lokalnych

3 800 000

uczestników oraz
220 000 wolontariuszy

77

Ośrodków Działaj
Lokalnie działających
na terenie 650 gmin

Celem realizowanego od 2000 roku programu jest wspieranie i aktywizowanie lokalnych społeczności na terenach wiejskich i w małych miastach poprzez wsparcie projektów obywatelskich, które służą pobudzaniu aspiracji rozwojowych i poprawie jakości życia, a zarazem przyczyniają się do budowy kapitału społecznego.

Dotacje przyznawane są w lokalnych konkursach grantowych organizowanych przez sieć Ośrodków Działaj Lokalnie (ODL), która obejmuje stowarzyszenia oraz fundacje z miejscowości do 50 tysięcy mieszkańców. Sieć ODL sukcesywnie się powiększa – od 15 organizacji w 2004 do 77 w 2020 roku i obecnie obejmuje 650 gmin. Dotychczas wsparto realizację 11,5 tysiąca projektów lokalnych. Beneficjentami konkursów grantowych są organizacje pozarządowe i nieformalne grupy obywatelskie działające w małych miejscowościach. Tematyka dofinansowanych inicjatyw koncentruje się wokół pobudzania wspólnych

działań mieszkańców, tworzenia nowych form spędzania wolnego czasu, czy też podnoszenia atrakcyjności regionu. W ramach programu organizowane są również szkolenia, warsztaty, spotkania regionalne i wizyty studyjne, które pozwalają na wymianę dobrych praktyk pomiędzy ODL, podnoszenie wiedzy i kompetencji ich liderów oraz zacieśnianie współpracy wewnątrz sieci.

Od kilku lat doświadczenia „Działaj Lokalnie” są przenoszone na grunt ukraiński. Przedsięwzięcie „Działaj Lokalnie na Ukrainie” ma na celu zainspirowanie środowiska miejscowych organizacji pozarządowych do stworzenia sieci wzorowanej na ODL. Stanowi rozwinięcie pilotażowego projektu „Global Challenges Local Solutions” współfinansowanego przez PAFW w latach 2016-2017 w ramach programu „Przemiany w Regionie” (RITA). Przedsięwzięcie jest realizowane jest we współpracy z ukraińską Fundacją ISAR Ednania.

W programie oferowane jest wsparcie dla aktywnych społeczności lokalnych, których członkowie sami definiują własne potrzeby i podejmują wspólne działania. Każda społeczność to inni ludzie, inne potrzeby, tradycje, zasoby i doświadczenia, dlatego też „Działaj Lokalnie” wspiera przedsięwzięcia o bardzo zróżnicowanym charakterze.

W.A.R.K.A. działa lokalnie

Stowarzyszenie W.A.R.K.A. (Wizja, Aktywność, Rozrywka, Kultura, Alternatywa), powstało w 2003 roku z inicjatywy kilkunastu młodych ludzi, którzy postanowili „wziąć sprawy w swoje ręce” i zrobić coś dla rodzinnego miasta. „Zaczynaliśmy od pojedynczych imprez organizowanych dla mieszkańców Warki. Impulsem do większej aktywności były pierwsze projekty zrealizowane w programie »Działaj Lokalnie« w 2006 roku” – mówi Andrzej Zaręba, Prezes Stowarzyszenia. Z niewielkiej organizacji pozarządowej, założonej przez społeczników-pasjonatów, stała się ona prężną instytucją – certyfikowanym Ośrodkiem Działaj Lokalnie, który poprzez swoje działania aktywnie wspiera rozwój nie tylko Warki, ale również całego powiatu grójeckiego.

Projekty społeczne wspierane przez Ośrodek Działaj Lokalnie w Warce obejmują różnorakie przedsięwzięcia, m.in. utworzenie sekcji sportowych, szkolnego radiowęzła, placu zabaw, uru-

chomienie warsztatów dziennikarskich i muzycznych połączone z wydawaniem lokalnej gazety oraz powstaniem zespołu muzycznego, a także organizację wycieczek turystycznych, konkursów, czy festynów.

Przez 15 lat, w ramach programu „Działaj Lokalnie”, stowarzyszenie W.A.R.K.A. wsparło 276 projektów społecznych w 39 miejscowościach w gminach: Warka, Chynów, Goszczyna, Grójec i Jasieniec. Przekazano łącznie ok. 2 milionów zł – środki pochodziły z PAFW, a także z 1 proc. podatku przekazywanego przez mieszkańców powiatu grójeckiego, dofinansowania od samorządów i datków od sponsorów. „Czujemy wielką satysfakcję, że współpracujemy z programem „Działaj Lokalnie” już tyle lat. Przyznając dotacje pomagamy w budowaniu aktywnych społeczności lokalnych” – podsumowuje Andrzej Zaręba.

www.dzialajlokalnie.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

SEKTOR 3.0

PROGRAM W LICZBACH

2.998.788 USD

wyniosły dotacje PAFW

100

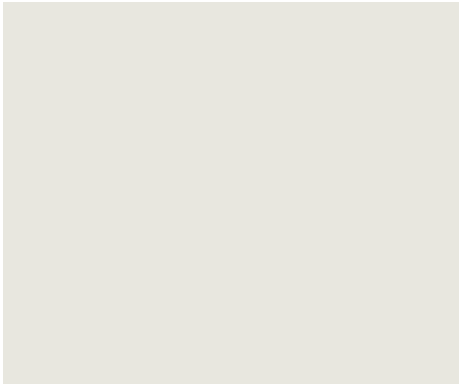
Mobilnych Doradców ICT

7 500

porad Mobilnych Doradców

18 000

uczestników TechKlubów

Internet jest powszechny. Jego znaczenie dla NGO jest istotne. „More digital” oznacza być widocznym. I co ważniejsze, pozwala na pełniejsze uczestnictwo w inicjatywach społecznych. Ale przede wszystkim być „more digital” oznacza rozumienie i używanie narzędzi rewolucji cyfrowej. Być „more digital” to rozumieć społeczeństwo informacyjne.

Dr Michał Boni, były Minister Administracji i Cyfryzacji

Realizowany od 2012 roku program (do 2017 pod nazwą „Nowe Technologie Lokalnie”) stanowi kontynuację wcześniejszych działań PAFW wspierających wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w rozwoju lokalnym. Jego głównym celem jest podniesienie wiedzy oraz umiejętności działaczy i pracowników organizacji pozarządowych, zwłaszcza z małych społeczności, w zakresie skutecznego wykorzystania ICT w codziennej pracy, co służy zwiększeniu zasięgu i efektywności ich działań.

Program oferuje szkolenia tematyczne dla lokalnych organizacji pozarządowych, prezentujące praktyczne przykłady wykorzystania ICT, dotacje na zakup sprzętu i oprogramowania, a także granty na projekty, których celem jest zastosowanie ICT w działalności trzeciego sektora. Na ofertę programu składa się również Sieć

Mobilnych Doradców – 100 specjalistów świadczących bezpłatne usługi szkoleniowe i wsparcia technologicznego na rzecz lokalnych organizacji pozarządowych, a także Fundusz Innowacji wspierający tworzenie nowych narzędzi, które mogą być następnie wykorzystywane przez organizacje non-profit.

Ważną rolę w programie odgrywają coroczne konferencje – Festiwale „Sektor 3.0”. Wydarzenia te gromadzą przedstawicieli organizacji pozarządowych, specjalistów ICT z biznesu, polityków, naukowców oraz ekspertów z zagranicy, m.in. z USA, Wielkiej Brytanii, Korei Południowej, Indii. Stanowią platformę wymiany informacji na temat współczesnych trendów wykorzystania nowoczesnych technologii w działalności społecznej.

www.sektor-3.0.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Gerard Misiaczyk – Mobilny Doradca ICT

Samorządowiec i społecznik. Z wykształcenia politolog, z zamiłowania fotografik, akwarelista, projektant stron internetowych i pasjonat nowych technologii. Mieszka w Gostyniu w województwie wielkopolskim.

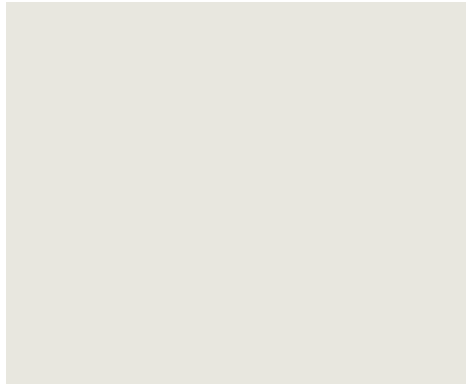
Po raz pierwszy podjął współpracę w ramach przedsięwzięć PAFW angażując się w program „Działaj Lokalnie”. Koordynował realizację projektu grupy nieformalnej, która już w kolejnym roku przekształciła się w stowarzyszenie. Obecnie kieruje prowadząc m.in. warsztaty terapii zajęciowej dla niepełnosprawnych. Dobre doświadczenia w pracy na rzecz innych zachęciły go do zgłoszenia swojej kandydatury na Mobilnego Doradcę ICT do pilotażowej edycji programu „Nowe Technologie Lokalnie” (obecnie „Sektor 3.0”). „Umiejętności, które posiadałem wcześniej, ciekawość i chęć poznania nowych zagadnień związanych z ICT, wykorzystałem i pogłębiłem podczas profesjonalnych szkoleń zorganizowanych przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Tak przygotowany

mogłem na szerszą skalę niż dotychczas rozpocząć współpracę ze środowiskiem organizacji pozarządowych działających w Wielkopolsce i realnie wpływać na podnoszenie kompetencji i wzmacnianie potencjału trzeciego sektora w zakresie wykorzystania nowych technologii”- podkreśla Gerard Misiaczyk.

W ramach programu wykonał wiele audytów technologicznych oraz zainicjował ponad 100 spotkań, szkoleń i konsultacji w organizacjach pozarządowych oraz grupach nieformalnych. Zauważył z jak wieloma problemami borykają się szczególnie małe organizacje – od obaw przed włączeniem ICT w swoje działania po ogromne braki sprzętowe, nieznaną narzędzi ułatwiających pracę i komunikację z otoczeniem. Podkreśla, że program „Sektor 3.0” doskonale wpisuje się w ważne potrzeby, a oferowane wsparcie nie jest jednorazowe. Z satysfakcją obserwuje rozwój organizacji, które z jego pomocą wchodzi w kolejne etapy technologicznego wtajemniczenia.

PROGRAM W LICZBACH

WSPIERAMY ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

10.509.146^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

4 800

przedstawicieli
NGOs uczestniczyło
w szkoleniach

3 250

organizacji
pozarządowych
objętych szkoleniami

3 000 000

użytkowników portalu
ngo.pl rocznie

Celem programu jest zapewnienie organizacjom pozarządowym i liderom społecznym w Polsce, szczególnie z małych miast i wsi, wsparcia instytucjonalnego poprzez dostęp do informacji, poradnictwa i szkoleń. Sprzyja to poprawie warunków funkcjonowania organizacji i podniesieniu jakości zarządzania nimi. Obecnie, program przebiega na trzech ścieżkach.

Pierwsza – „Towarzystwo Wzajemnej Informacji” – to system informacji dla organizacji obywatelskich, którego głównym komponentem jest Portal Organizacji Pozarządowych www.ngo.pl – największy w Polsce serwis internetowy zajmujący się tematyką społeczeństwa obywatelskiego. Na system składają się ponadto Informato-

rium z Infolinią 801-646-719, a także badania i publikacje. Druga – „EURO-NGO+” – stanowi kontynuację realizowanego do 2007 roku programu „EURO-NGO” i ma na celu zwiększenie przez organizacje zdolności do absorpcji środków europejskich. Trzecia ścieżka – „NGO Training” – składa się z dwóch części. „Zarządzanie Finansami w NGO” (FIMANGO), to szkolenia, poradnictwo i publikacje dla osób odpowiedzialnych za zarządzanie finansami w organizacjach. Druga, to uruchomiona w 2013 roku kompleksowa oferta edukacyjna dla menedżerów NGO, składająca się z programu szkoleniowego „PROMENGO”, platformy e-learningowej „Kursodrom” oraz seminariów specjalistycznych.

Uczestnicy „PROMENGO” to członkowie kadry zarządzającej organizacji pozarządowych, działający w różnych obszarach wsparcia społecznego, m.in. zajmujący się pomocą charytatywną, usługami socjalnymi, ekologią, edukacją, rozwojem społeczeństwa obywatelskiego czy wolontariatem – reprezentujący zarówno małe podmioty, działające aktywnie w skali lokalnej, jak i większe organizacje ogólnopolskie.

www.ngo.pl: portal organizacji pozarządowych

20 lat temu w Polsce działało 46 tysięcy organizacji pozarządowych. Potrzebowały dostępu do aktualnych informacji, porad związanych z prowadzeniem fundacji i stowarzyszeń, możliwości wymiany doświadczeń. Portal ngo.pl był odpowiedzią na te potrzeby. Do tej pory pozostaje największym w Polsce serwisem poświęconym organizacjom non-profit.

Już w 2000 roku zaoferował bezpłatny dostęp do wartościowych zasobów: bazę danych organizacji pozarządowych, informacje o ważnych wydarzeniach, a także – innowacyjną w tamtym czasie – możliwość dodawania wiadomości przez użytkowników. W kolejnych latach jego oferta ulegała rozszerzeniu, m.in. o dział poświęcony funduszom europejskim, ustawie o działalności pożytku publicznego oraz o wolontariacie. Dziennie na portalu pojawia się ponad 100 nowych informacji, a około 80 dodają sami użytkownicy.

Ważnym elementem jest serwis poradnik.ngo.pl. W 20 działach tematycznych znaleźć można informacje o różnych aspektach prowadzenia organizacji (finanse, prawo, księgowość). W ramach serwisu działa także Informatorium, oferujące wsparcie ekspertów dla organizacji pozarządowych. Rocznie udzielanych jest ok. 5 tysięcy porad.

Obecnie portal ngo.pl jest rozpoznawalny przez blisko 80 procent działaczy organizacji pozarządowych w Polsce. „Chcemy pozostać kompleksowym, użytecznym i wiarygodnym internetowym medium dla podmiotów społeczeństwa obywatelskiego” – mówi Alina Gałązka, redaktorka naczelna portalu.

www.ngo.pl | www.promengo.pl | www.kursodrom.pl | www.frso.pl

REALIZATORZY PROGRAMU:

Stowarzyszenie Klon/Jawor
(„TWI”)

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
(„FIMANGO”)

Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich
(„PROMENGO”)

2003-2006 Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych „SPLOT”
2006-2007 Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych
2007-2010 Federacja Organizacji Pozarządowych Centrum Szpitalna

PROGRAM W LICZBACH

PRO PUBLICO BONO

2.532.295 USD

wyniosły dotacje PAFW

193

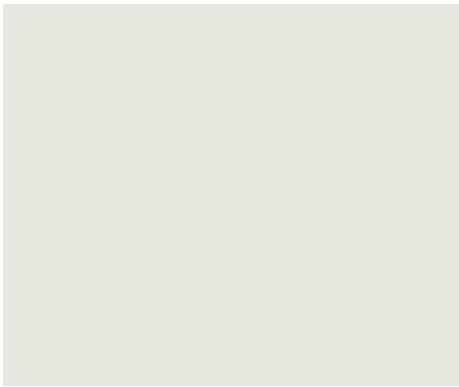
nagrody „Pro Publico Bono”

14

Kongresów Obywatelskich otrzymało wsparcie

53

nagrodzone media lokalne

Konkurs na Najlepszą Inicjatywę Obywatelską „Pro Publico Bono” został zainicjowany w 1999 roku przez Premiera Jerzego Buzka. Od 2000 r. Fundacja Wolności była fundatorem nagród konkursowych.

Celem Konkursu, w który zaangażowała się PAFW było wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez coroczne wyłanianie i promocję najbardziej wartościowych działań organizacji pozarządowych – w skali kraju, regionu, a zwłaszcza lokalnej społeczności – realizowanych w zakresie edukacji, kultury i dziedzictwa narodowego, ochrony zdrowia, pomocy społecznej i charytatywnej, rozwoju środowiska i regionu, a także dyplomacji społecznej i integracji europejskiej.

Kapituła, której pierwszym honorowym przewodniczącym był Jan Nowak-Jeziorański, przy ocenie zgłasza-

nej inicjatywy brała pod uwagę jej społeczne znaczenie, innowacyjność, wpływ na rozwój i konkurencyjność miejscowości, efektywność oraz przejrzystość wykorzystania środków społecznych. Ponadto Kapituła uwzględniała stabilność instytucjonalną danej organizacji, przestrzeganie etycznych metod w działaniu, a także jakość współpracy z administracją publiczną oraz innymi instytucjami. Wyróżnione organizacje otrzymywały nagrody pieniężne, które najczęściej służyły im w kontynuacji podejmowanych przedsięwzięć.

W ramach programu, w 2007 roku, PAFW została fundatorem Nagrody im. Bolesława Wierzbiańskiego dla redakcji lokalnych tytułów prasowych. Poprzez program Fundacja wspiera również Kongres Obywatelski organizowany corocznie przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową.

Nagroda im. Bolesława Wierzbiańskiego jest przyznawana za podejmowanie przez redakcje gazet i czasopism wydawanych w miejscowościach do 100 tysięcy mieszkańców ważnych tematów dla społeczności lokalnych. Od 2011 roku gospodarzem Nagrody jest Stowarzyszenie Gazet Lokalnych. W 2018 roku tytuł „Gazety Roku” otrzymała redakcja „Aktualności Lokalnych” z powiatu złotowskiego.

Nidzicka Fundacja Rozwoju „NIDA” – nagroda główna „Pro Publico Bono” w 2008 roku

Fundację doceniono za całokształt działalności urzeczywistniającej we wspólnocie lokalnej ideał samorządności obywatelskiej i za jeden z projektów Fundacji – „Garncarską Wioskę”.

Fundacja „NIDA” została utworzona w 1994 roku z inicjatywy ówczesnego burmistrza Nidzicy, Krzysztofa Margola, który chciał uruchomić fundusz poręczeń kredytowych dla małych przedsiębiorstw w regionie. Zebrano grupę 17 fundatorów i zarejestrowano organizację, która utworzyła pierwszy w Polsce fundusz poręczeniowy finansowany ze środków Unii Europejskiej. Fundacja realizuje swoje cele poprzez kilka programów. Obsługuje fundusz poręczeń kredytowych, udziela mikropożyczek dla małych firm stawiających na produkcję rolniczą, łowiecką, leśnictwo, handel, turystykę i agroturystykę. Prowadzi także punkt konsultacyjny, w którym doradza i informuje m.in. o aspektach finansowo-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej oraz zarządzania przedsiębiorstwem. Jednocześnie Fundacja realizuje liczne przedsięwzięcia wspierające organizacje obywatelskie,

liderów inicjatyw lokalnych i podopiecznych jednostek pomocy społecznej.

Jednym z takich przedsięwzięć jest „Garncarska Wioska” – przedsiębiorstwo społeczne działające w Kamionce koło Nidzicy. Powstało z inicjatywy partnerstwa nidzickiego w ramach projektu „W stronę polskiego modelu gospodarki społecznej – budujemy nowy Lisków”, sfinansowanego z funduszy UE, a opartego na pilotażowym przedsięwzięciu zrealizowanym w ramach programu PAFW „Działaj Lokalnie”. Przedsiębiorstwo zatrudnia osoby, które głównie zajmują się rzemiosłem: wyrobami krawieckimi, ceramiką, pamiątkami, produkcją papieru czerpanego. Dla zainteresowanych nauką rzemiosła organizowane są warsztaty z witrażu i ceramiki, produkcji papieru czerpanego i malowania na szkło. „Garncarska Wioska” została utworzona, aby obudzić chęć do działania u ludzi długotrwale bezrobotnych, którzy przestali wierzyć w swój potencjał i odrzucali oferowaną im pomoc. Jest przykładem połączenia przedsiębiorczości z promocją historii i kultury regionalnej.

REALIZATORZY PROGRAMU:
Stowarzyszenie Gazet Lokalnych

2000-2014 Fundacja Konkurs „Pro Publico Bono”
2012-2013 Fundacja Pomocy Wzajemnej Barka
2014-2015 Związek Powiatów Polskich

LIDERZY PAFW

PROGRAM W LICZBACH

5.169.032^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

660

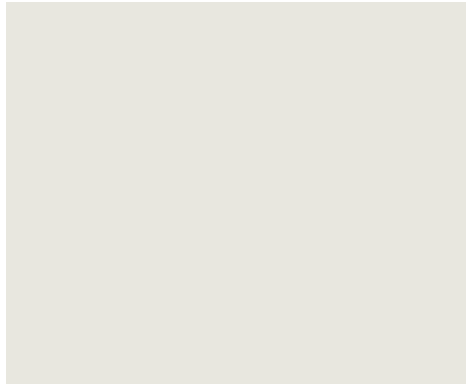
Liderów PAFW

68

tutorów

110

uczestników wizyt
studyjnych do USA

Celem rozpoczętego w 2005 roku programu jest wsparcie rozwoju umiejętności i kwalifikacji osób podejmujących działania na rzecz swoich społeczności, głównie poprzez wykorzystanie metody tutoring, polegającej na stałej współpracy lokalnego lidera z doświadczonym tutorem. Przedsięwzięcie jest skierowane do aktywnych uczestników lokalnych projektów finansowanych w ramach różnych programów PAFW, a zwłaszcza: „Działaj Lokalnie”, „Równać Szanse”, „English Teaching”, „Przemiany w Regionie (RITA)”, „Lokalne Partnerstwa PAFW” i Programu Rozwoju Bibliotek.

Zasadniczą część przedsięwzięcia to roczna współpraca lidera z tutorem oraz cykl szkoleń, na który składają się planowanie własnego rozwoju, budowanie zespołu, kierowanie organizacją, komunikacja i kształtowanie

partnerstwa lokalnego. Nabyte umiejętności mają pomóc liderom w podejmowanych przez nich działaniach na rzecz lokalnych społeczności. Efektem programu jest powstanie ogólnokrajowej sieci 660 liderów.

Absolwenci programu mogą skorzystać z inicjatywy „Alumni”, która oferuje spotkania ze znanymi postaciami życia publicznego, warsztaty oraz dotacje na dalsze podnoszenie kompetencji liderskich. Od 2013 roku absolwenci mają również dostęp do „Laboratorium Innowacji Liderskich” prowadzonego w partnerstwie z Fundacją Ashoka, SAP i PwC. Ponadto, we współpracy z Ambasadą USA w Polsce, w ramach International Visitor Leadership Program, corocznie organizowane są wizyty studyjne w USA dla absolwentów, uczestników i tutorów.

www.liderzy.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Fundacja Szkoła Liderów

Paweł Grabowski – lekarz i społecznik

Absolwent VII edycji programu „Liderzy PAFW”, pochodzi z Krakowa, w Warszawie spędził dziecięce lata. Lekarz, specjalista medycyny paliatywnej. W 2009 roku zdecydował się zrezygnować z pracy w stołecznym Centrum Onkologii, aby stworzyć hospicjum na Podlasiu, gdzie brakowało profesjonalnej pomocy dla osób nieuleczalnie chorych.

O sobie mówi niewiele, gdyż, jak podkreśla „liczy się dzieło, nie ja”. Założył Fundację Hospicjum Proroka Eliasza, której celem jest niesienie pomocy chorym oraz ich rodzinom. Organizuje również wsparcie w ramach hospicjum domowego, a także, poprzez szkolenia, dla personelu medycznego i wolontariuszy. Fundacja prowadzi także działania na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej. Oferuje nie tylko wsparcie ze strony rehabilitanta i psychologa, ale także integruje uczestników angażujących w ciekawe zajęcia, m.in. dzięki stworzeniu sześciu pracowni – artystycznej,

krawieckiej, ogrodniczej, multimedialnej, technicznej oraz gospodarstwa domowego.

„Dla niego nie ma rzeczy niemożliwych. Inni dużo mówią, ale kiedy przychodzi do konkretnych, odpuszczają. On od razu zaczyna działać. Szuka sprzymierzeńców, sponsorów, współpracowników. Tworzy coś, pomaga i biegnie dalej. Ma w sobie wielką pozytywną energię i niesamowitą charyzmę, a przy tym ogromną wiedzę i doświadczenie” – mówi Anna Dobrowolska-Cylwik, Zastępca Burmistrza i Sekretarz Gminy Michałowo.

Za swoją dobroczynną działalność został wyróżniony w konkursie o tytuł „Społecznika Roku” Tygodnika Newsweek Polska w 2011 roku, a w 2013 roku otrzymał tytuł Miłosiernego Samarytanina 2013 w plebiscycie organizowanym przez Stowarzyszenie Wolontariat Świętego Eliasza w Krakowie.

LOKALNE PARTNERSTWA PAFW

PROGRAM W LICZBACH

2.621.854^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

45

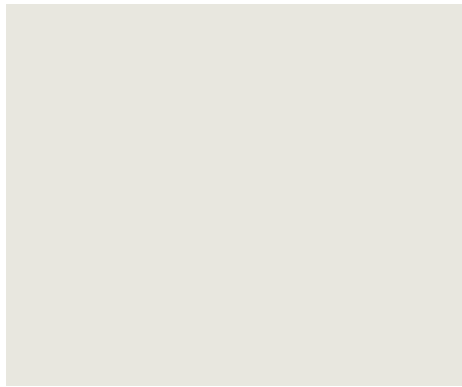
lokalnych partnerstw
działających
na obszarze 92 gmin

630

partnerów
zaangażowanych
w działania programu

97

gmin objętych
programem

Program, rozpoczęty w 2009 roku, inicjuje i rozwija współpracę między uczestnikami różnych programów PAFW na rzecz tworzenia partnerstw mających realizować projekty ważne dla lokalnych społeczności. W oparciu o przeprowadzoną wcześniej diagnozę społeczną, beneficjenci takich projektów realizują partnerskie przedsięwzięcia wykorzystujące lokalny potencjał w działaniach na rzecz dobra wspólnego. Przynosi to bezpośrednie korzyści członkom lokalnych społeczności, a jednocześnie przyczynia się do umacniania kapitału społecznego poprzez synergii doświadczeń i rezultatów różnych inicjatyw.

Lokalne partnerstwo tworzą uczestnicy programów PAFW – ustanawiają oni Grupę Inicjatywną będącą trzonem koalicji. Dołączają do niej samorządy, firmy, lokalne media oraz organizacje pozarządowe i instytucje, któ-

re dotychczas nie brały udziału w programach Fundacji. W realizację projektów zaangażowani są liczni mieszkańcy gmin i wolontariusze. Podejmowane przedsięwzięcia m.in. koncentrują się na zmianach w przestrzeni publicznej, integracji społeczności wokół lokalnych zasobów oraz kultywowaniu miejscowych tradycji. Łącznie, w sześciu edycjach programu, zawiązało się 45 partnerstw. Do alumnów programu skierowana jest oferta pod nazwą „Pracownia Dobra Wspólnego”.

Program popularyzuje metodę animacji społeczności lokalnych, która wypracowana została we współpracy z ekspertami z Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”. Metoda zaprezentowana została w publikacji „Jak budować dobro wspólne? Poradnik dla działających lokalnie”.

www.lokalnepartnerstwa.org.pl

REALIZATOR PROGRAMU:
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

„Dajmy czadu – Żywiec bez czadu”

To społeczna kampania walki ze smogiem w trzydziestotysięcznym Żywcu, którą w 2009 r. zainicjowała Żywiecka Fundacja Rozwoju. „Za emisję smogu odpowiadają sami mieszkańcy. Palą w piecach plastikowymi butelkami, śmieciami. Oszczędzają w ten sposób na zakupie opału” – mówiła Gabriela Gibas z Żywieckiej Fundacji Rozwoju.

Elementami kampanii był autobus z hasłem akcji, a także spot internetowy – smutna dziewczynka z miśkiem wychodzi z domu, gdy widzi jak dorośli wrzuca do pieca plastikową butelkę, przechodnie noszą maski, mają je też dziewczynka i jej miś. Podobny przekaz niesie graffiti z napisem „Kochasz dzieci – nie pal śmieci. Żywiec bez czadu”, namalowane obok żywieckiego dworca podczas konferencji prasowej inaugurującej kampanię. Efekty przyniosły również zorganizowane w szkołach konkursy plastyczne i lekcje ekologii. Dzieci zaczęły dbać o to, aby rodzice nie wrzucali śmieci do pieca. Fundacji udało się także namówić do współpra-

cy żywieckie Kino „Janosik”, w którym odbył się festiwal filmów o tematyce ekologicznej. Rozdawano ulotki, plakaty i inne materiały informujące o skutkach zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Wokół dobra wspólnego jakim jest czyste powietrze, projekt zjednoczył mieszkańców, szkoły, organizacje samorządowe i władze miasta. „Pomysł na czystą gminę wpisuje się w proekologiczne działania władz miasta, nie mieliśmy wątpliwości, że warto współpracować” – mówił Marek Czul, Zastępca Burmistrza Żywca. Urząd miasta pomógł zmienić przepisy – opłata za wywóz śmieci naliczana jest od mieszkańca, nie od ilości. Straż miejska sprawdza, czym palą mieszkańcy. Ururochomiono także eko-telefon.

Sukces żywieckiej akcji został doceniony w konkursie na najlepszy projekt finansowany w ramach pierwszej edycji programu „Lokalne Partnerstwa PAFW”. Projekt uznano za modelowy w budowaniu dobra wspólnego.

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK

PROGRAM W LICZBACH

5.448.901 USD

wyniosły dotacje PAFW

3 808

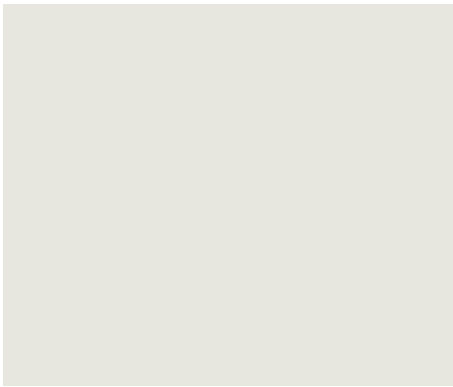
bibliotek z 1256 gmin
objęto programem

11 000

urządzeń przekazano do
bibliotek, w tym 3500 kompute-
rów z oprogramowaniem, 2500
urządzeń wielofunkcyjnych,
700 drukarek, 1200 tabletów

10 000

przeszkolonych
bibliotekarzy

Celem programu, realizowanego do kwietnia 2015 r. w ramach partnerstwa PAFW i Fundacji Billa i Melindy Gatesów, było wspieranie bibliotek publicznych, wraz z filiami, w gminach wiejskich, wiejsko-miejskich oraz w miastach do 20 tysięcy mieszkańców w przekształcaniu się w nowoczesne, wielofunkcyjne centra dostępu do informacji, kultury i edukacji, animujące zarazem aktywność obywatelską. Obecnie istotną częścią programu jest dalsze wzmacnianie kompetencji i prestiżu zawodowego bibliotekarzy.

Oferta programu obejmowała szkolenia (m.in. warsztaty planowania pracy biblioteki), sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem przekazanym bezpłatnie przez Microsoft, a także granty na dofinansowanie działań ujętych w planach rozwoju bibliotek oraz spotkań współpracujących ze sobą placówek celem integracji i wymiany doświadczeń. Program wsparło Krajowe Partnerstwo na Rzecz Bibliotek, w skład którego weszło ponad stu przedstawicieli świata nauki, sztuki, gospodarki, mediów, polityki oraz sektora pozarządowego. Zawarto 16 porozumień regionalnych z władzami wojewódzkimi,

których celem jest promocja idei modernizacji bibliotek publicznych w małych miejscowościach. Sieciowaniu bibliotekarzy służy doroczny ogólnopolski Kongres Bibliotek Publicznych oraz społecznościowa inicjatywa LABiB.pl.

W 2009 roku Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz Orange Polska zawarły porozumienie, w efekcie którego wszystkie biblioteki publiczne w Polsce otrzymały bezpłatny dostęp do Internetu. Wartość tych usług oszacowano na prawie 20 milionów dolarów. W 2012 roku porozumienie zostało przedłużone na kolejne trzy lata.

W latach 2008-2015 program był finansowany głównie z grantu w wysokości 31 milionów dolarów, przekazanego PAFW przez Fundację Billa i Melindy Gatesów. Łącznie programem objętych zostało 3808 placówek bibliotecznych z ponad 1256 gmin, co stanowi blisko 60 procent bibliotek zlokalizowanych na terenach wiejskich i w małych miastach.

■ **Mariusz Szczygieł, dziennikarz, pisarz, Laureat Europejskiej Nagrody Literackiej** – gość specjalny Kongresu Bibliotek w 2017 roku – opowiadał o zmianie, która w ostatnich latach dokonała się w bibliotekach. Podkreślał znaczenie współczesnej biblioteki jako miejsca, w którym nie tylko czyta się książki, ale również otwartego na ludzi i dającego przestrzeń do aktywności twórczej.

„E-Inclusion Awards” dla Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

Fundacja została laureatem konkursu organizowanego przez Komisję Europejską, który nagradza osoby i organizacje realizujące inicjatywy mające na celu promowanie dobrych praktyk w korzystaniu z nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz przeciwdziałające wykluczeniu cyfrowemu. Do konkursu zgłoszono blisko 300 inicjatyw z 35 krajów w dwóch kategoriach: „I am part of IT” (dla osób) oraz „Be part of IT” (dla organizacji). FRSI otrzymała nagrodę w drugiej kategorii za realizację Programu Rozwoju Bibliotek.

„Nagroda Komisji Europejskiej to ogromne wyróżnienie. Cieszymy się, że w Brukseli doceniono Program Rozwoju Bibliotek, a przede wszystkim same biblioteki jako ważne miejsca dostępu

do nowoczesnych technologii oraz edukacji cyfrowej. Nagroda jest wyróżnieniem przede wszystkim dla bibliotekarek i bibliotekarzy, którzy w sposób przyjazny zachęcają i uczą mieszkańców korzystania z nowoczesnych technologii” – powiedział Rafał Kramza, Prezes FRSI.

Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 22 czerwca 2013 r. w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli podczas konferencji Digital Agenda Assembly. Program Rozwoju Bibliotek został zaprezentowany przez Neelie Kroes, Wiceprzewodniczącą Komisji Europejskiej i Komisarza Unii Europejskiej ds. Agendy Cyfrowej.

www.biblioteki.org | www.labib.pl

REALIZATOR PROGRAMU:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego

20 LAT

W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY AKTYWNE

Dzielimy się doświadczeniem polskiej transformacji

Równoległe do działalności na terenie Polski, od początku Fundacja angażuje się w przekazywanie polskich doświadczeń w zakresie transformacji innym krajom. W 2019 roku Polska obchodziła jubileusz 30-lecia przemian ustrojowych, które uitorowały drogę do wolności, demokracji i gospodarki rynkowej w Europie Środkowej i Wschodniej. Był to także rok 15-lecia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej oraz 20-lecia członkostwa w NATO. Rocznice te stały się okazją do refleksji, jak zmieniała się Polska, a zarazem jak istotne jest, aby nadal wspierać demokratyczne i wolnorynkowe przemiany w krajach położonych za wschodnią granicą.

Rozpoczynając w 2000 roku swoją działalność, Fundacja uruchomiła dwa programy służące dzieleniu się polskim doświadczeniem. Pierwszy z nich to Program Stypendialny im. Lane'a Kirklanda – roczne studia podyplomowe skierowane do aktywnych przedstawicieli różnych środowisk krajów regionu, zainteresowanych osiągnięciami Polski w zakresie przemian wewnętrznych oraz integracji europejskiej. Drugim był program „Przemiany w Regionie” (RITA), w ramach którego zostały stworzone warunki zachęcające polskie organizacje pozarządowe do rozwoju współpracy z partnerami w krajach Europy Wschodniej, Południowego Kaukazu i Azji Środkowej.

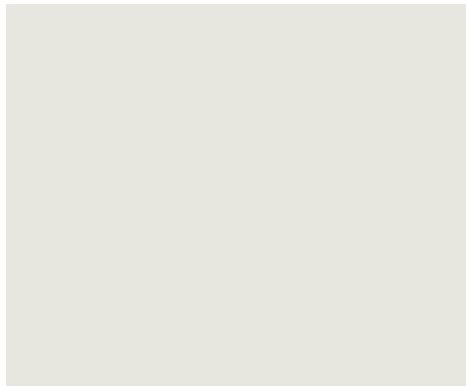
Od 2004 roku realizowane jest trzecie przedsięwzięcie: „Study Tours to Poland” (STP) - wizyty studyjne do Polski dla liderów studenckich oraz młodych profesjonalistów z krajów regionu. W ramach „STP”, od 2013 roku, Fundacja wspiera także Warszawską Letnią Akademię Euro-Atlantycką (WEASA). Jest ona skierowana do młodych analityków, ekspertów i doradców z krajów Partnerstwa Wschodniego Unii Europejskiej.

Z względu na bliskie sąsiedztwo z Polską, a także istotne wydarzenia minionych lat, szczególne miejsce w przedsięwzięciach Fundacji zajmuje Ukraina. W Programie Kirklanda ponad połowę jego uczestników stanowili obywatele ukraińscy. W konkursach grantowych programu „RITA” dofinansowanie otrzymało prawie 500 projektów związanych z tym krajem. Z kolei dzięki „STP” w Polsce przebywało ponad 6 tysięcy ukraińskich studentów, liderów organizacji pozarządowych, działaczy samorządowych, ekspertów i urzędników; w tym blisko 800 osób w latach 2005-2006 w odpowiedzi na Pomarańczową Rewolucję oraz około 1400 osób w latach 2014-2015, po wydarzeniach Rewolucji Godności i aneksji Krymu.

[STYPENDIA IM. LANE'A KIRKLANDA](#)
[PRZEMIANY W REGIONIE \(RITA\)](#)
[STUDY TOURS TO POLAND \(STP\)](#)

PROGRAM W LICZBACH

STYPENDIA IM. LANE'A KIRKLANDA

14.462.029^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

832

stypendystów

11

krajów Europy Środkowej
i Wschodniej, Kaukazu
Południowego i Azji Środkowej

Program, rozpoczęty w 2000 roku, ma na celu przekazywanie polskich doświadczeń w zakresie transformacji ustrojowej przedstawicielom krajów Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Środkowej poprzez dwusemestralne studia uzupełniające na polskich uczelniach. Aktualnie program jest adresowany do kandydatów z Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Kazachstanu, Kirgistanu, Mołdawii, Rosji, Tadżykistanu, Ukrainy i Uzbekistanu.

W ramach indywidualnych programów nauki stypendyści Kirklanda studiują m.in. wybrane aspekty ekonomii i zarządzania, administracji publicznej i biznesu, prawa, nauk społecznych i politycznych oraz dziennikarstwa. Program obejmuje także kursy przygotowawcze z zakresu wiedzy o Polsce, zjazdy integracyjno-merytoryczne, a ponadto oferuje staże w instytucjach państwo-

wych i prywatnych. Od 2016 roku działa „Kirkland Research Program” – jednosemestralne staże badawczo-naukowe dla osób z ugruntowaną pozycją naukową z krajów objętych programem. Organizowane są zjazdy absolwentów programu, a także inne przedsięwzięcia prowadzone przez Koordynatora Projektów Poststypendialnych, który pomaga w utrzymaniu kontaktów z Polską i w podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć w ramach stowarzyszeń absolwenckich.

Rokrocznie w programie uczestniczy około 45 stypendystów. W latach 2000-2019 studia w Polsce ukończyły 832 osoby z 11 krajów, w tym 462 z Ukrainy, z Białorusi – 151, z Gruzji – 56, z Rosji – 51, Armenii – 32, Mołdawii – 22, Kazachstanu – 19, Litwy – 12, Słowacji – 10, Azerbejdżanu – 8 i z Kirgistanu – 9.

www.kirkland.edu.pl

REALIZATORZY PROGRAMU:
Fundacja Liderzy Przemian

2000-2001 Studium Europy Wschodniej UW
2001-2013 Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta
2013-2016 Fundacja Edukacja dla Demokracji

Sviatlana Haidalionak – polskie doświadczenia w rozwoju teatru niezależnego

„Wierzę, że teatr może być doskonałym instrumentem zmian społecznych” – mówi Sviatlana Haidalionak, stypendystka Programu Kirklanda w roku akademickim 2014/15. Pochodzi z Brześcia na Białorusi, i od lat jest związana z niezależnym Teatrem Kyryly Khalopa, z którym wielokrotnie gościła w Polsce. Ukończyła z wyróżnieniem Brzeski Państwowy Uniwersytet im. A. Puszkina (filologia rosyjska oraz angielska). Edukację teatralną otrzymała na scenach duńskich i polskich teatrów: w Teatrze Ósmego Dnia, Odin Teatret, Węgajty, Living Theater.

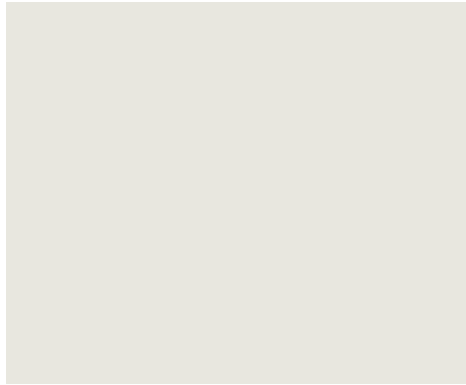
W ramach stypendium Kirklanda studiowała zarządzanie kulturą na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie pod kierunkiem prof. Elżbiety Kalemby-Kasprzak przygotowała i obroniła z wyróżnieniem pracę dyplomową „Współczesny teatr białoruski w perspektywie działalności kuratorskiej”. Czteromiesięczny staż praktyczny odbyła w Teatrze Ósmego Dnia w Poznaniu. „Przemiany ustrojowe, jakie miały

miejsce w Polsce zapoczątkowały również głębokie zmiany w sztuce, w tym w teatrze niezależnym, dając jednocześnie początek nowej specjalizacji menedżerów i animatorów kultury oraz kuratorstwu w teatrze” – mówi stypendystka z Białorusi. Studia w Polsce dały jej inspirację do działania. „Chcę rozwijać kontakty, które zdobyłam w Polsce i działać na rzecz rozwoju kultury niezależnej Białorusi” – wskazuje Sviatlana Haidalionak. Wierzy w możliwość zmiany otoczenia lokalnego przy pomocy działań twórczych i edukacyjnych.

Aktywnie działa na rzecz współpracy między uczestnikami Programu Kirklanda. Wraz ze stypendystami Witalijem Razikiem i Bohdanem Mukhą z Ukrainy założyła Fundację Rozwoju Dobrosąsiedztwa „PUBlike”, której celem jest integracja absolwentów programu na rzecz rozwoju dobrosąsiedzkiej współpracy między Polską, Białorusią i Ukrainą.

PROGRAM W LICZBACH

PRZEMIANY W REGIONIE (RITA)

Rozpoczęty w 2000 roku program jest skierowany do organizacji pozarządowych oraz instytucji edukacyjnych, które chcą dzielić się polskimi doświadczeniami w zakresie przemian społeczno-gospodarczych z partnerami w krajach Europy Wschodniej, a także Kaukazu Południowego i Azji Środkowej.

Poprzez otwarte konkursy grantowe, organizacje pozarządowe działające w Polsce otrzymują dotacje na projekty mające na celu przekazywanie polskich doświadczeń, zwłaszcza w dziedzinie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, inicjatyw społecznych, przekształceń w samorządzie terytorialnym, reformy edukacji oraz funkcjonowania wolnych mediów. Łącznie od rozpoczęcia programu dofinansowano 1064 projekty.

www.programrita.org

REALIZATOR PROGRAMU:
Fundacja Edukacja dla Demokracji

Polskie organizacje pozarządowe mogą również ubiegać się o małe granty wyjazdowe służące konsultacjom oraz wzmocnieniu ich współpracy z partnerami na Wschodzie. Ponadto organizacjom tym, a także szkołom oferowane są szkolenia i wsparcie eksperckie oraz pomoc w ustanawianiu kontaktów i rozwoju współpracy z partnerami z zagranicy. Raz na dwa lata odbywa się spotkanie grantobiorców pod hasłem „Ambasadorzy Przemian w Regionie”. Wymianie informacji między organizacjami i liderami społecznymi służy także portal www.civicportal.org, w ramach którego działa platforma e-learningowa.

15.133.195^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

1 064

dofinansowane projekty

10

krajów Europy Środkowej i Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Środkowej

„Pod Kirgiskim Niebem”

Czy astronomię można wykorzystać do rozwoju kluczowych kompetencji edukacyjnych? Inicjatorzy projektu, zrealizowanego w Kirgistanie w 2015 r. przez Dom Spotkań im. Angelusa Silesiusa z Wrocławia w partnerstwie z kirgiską organizacją pozarządową Svet Lubvi z Biszkeku, pokazali, że jest to możliwe.

Działania projektu „Pod Kirgiskim Niebem” objęły nauczycieli fizyki, geografii i matematyki oraz uczniów ze szkół położonych w rejonie Suzak w obwodzie dżelalabadzkim. Celem projektu było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz aktywizacja ich pedagogów poprzez zachęcenie do podejmowania ciekawych inicjatyw edukacyjnych.

Placówki oświatowe uczestniczące w projekcie zostały wyłonione w drodze konkursu. Ich nauczyciele wzięli udział w szkoleniach, dzięki którym dowiedzieli się jak zorganizować ciekawą lekcję z astronomii, poprowadzić obserwacje nieba i wykorzystać do tych celów nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. „Szkolenia budziły ogromne zainteresowanie i entuzjazm, a ich przebieg przerósł najśmielsze oczekiwania

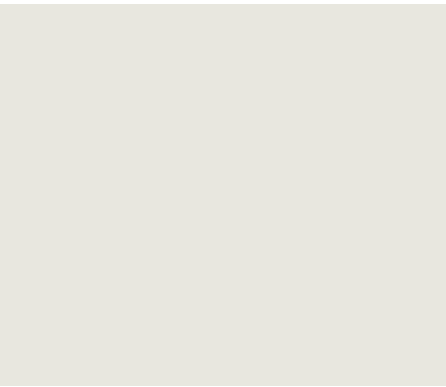
zarówno uczestników jak i prowadzących. Nauczyciele, którzy początkowo przyszli by »zdobyć« dla szkoły sprzęt komputerowy, zakończyli kurs jako pasjonaci astronomii” – podkreśla prowadząca projekt Ewelina Grądzka.

Szkoły otrzymały komputery i teleskopy oraz atlasy nieba i globusy. Powstały szkolne kółka naukowe, a zajęcia z astronomii wzbogaciły ofertę edukacyjną dla uczniów. „Dodatkowe zajęcia sprawiają młodzieży dużo radości, gdyż pozwalają odkrywać nowe, zaskakujące rzeczy. Uczniowie budują modele Układu Słonecznego, prowadzą nocne obserwacje nieba, uczą się także własnoręcznie składać teleskop” – stwierdza z satysfakcją Jarosław Pióro, jeden z trenerów uczestniczących w projekcie. W zajęciach biorą również udział rodzice i mieszkańcy lokalnych społeczności.

Projekt pokazał, że astronomia może stanowić doskonałe narzędzie do rozwoju umysłowego uczniów – uczy samodzielnego myślenia, zadawania pytań i poszukiwania odpowiedzi. Jednocześnie kirgiscy nauczyciele dostrzegają, że poznanie tej dziedziny poszerza ich horyzonty, przez co zyskują też nowe kompetencje.

PROGRAM W LICZBACH

STUDY TOURS TO POLAND (STP)

6.854.072^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

10 253

uczestników
wizyt studyjnych
do Polski, w tym 6546
obywateli Ukrainy

300

profesjonalistów rocznie
odwiedza Polskę: w latach
2004-2019 w wizytach wzięło
udział łącznie 6730 osób

200

studentów rocznie odwiedza
Polskę: w latach 2004-2019
w wizytach uczestniczyło
łącznie 3523 liderów
studenckich

Zainicjowany w 2004 roku program wizyt studyjnych do Polski skierowany jest do studentów-liderów oraz profesjonalistów z krajów Europy Wschodniej. Jego celem jest przybliżenie realiów Polski oraz Unii Europejskiej, a jednocześnie rozwój zawodowych i osobistych kontaktów pomiędzy gośćmi z Europy Wschodniej a ich polskimi gospodarzami.

Oferta dla działaczy studenckich obejmuje kilkunastodniowe pobyty w Polsce, podczas których poznają środowiska akademickie, organizacje obywatelskie, spotykają się z przedstawicielami życia publicznego oraz biorą udział w wykładach, seminariach i imprezach kulturalnych. Wizyty prowadzone są przez doświadczonych polskich organizacje pozarządowe, wyłaniane w drodze otwartego konkursu; ich koordynatorem jest Fundacja „Borussia”. Oferta dla profesjonalistów jest skierowana do przedstawicieli samorządów lokalnych, centralnych instytucji państwowych, organizacji pozarządowych, mediów,

sektora edukacji oraz innych grup zawodowych z Europy Wschodniej, a także z krajów Kaukazu Południowego i Azji Środkowej. Wizyty, których profil jest oparty na dzieleniu się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji oraz integracji europejskiej, prowadzone są we współpracy z polskimi organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami administracji centralnej i samorządowej. Od 2014 roku, po wydarzeniach na Majdanie, szczególny nacisk w kontaktach z Ukrainą został położony na przekazywanie doświadczeń osobom zaangażowanym w realizację reformy samorządowej, oraz w działania związane z integracją Ukrainy ze strukturami europejskimi. W latach 2014-2019 w wizytach studyjnych do Polski wzięło udział 6058 obywateli Ukrainy.

Łącznie, w latach 2004-2019, w wizytach studyjnych uczestniczyło 10 253 osoby, w tym 3 523 studentów i 6 730 profesjonalistów z różnych dziedzin i środowisk.

www.studytours.pl

REALIZATORZY PROGRAMU:

Fundacja Liderzy Przemian

2007-2016 Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Warszawska Letnia Akademia Euroatlantycka (WEASA)

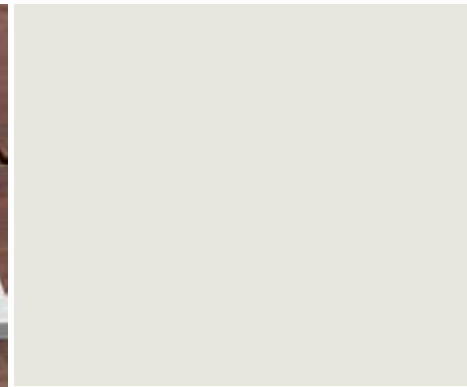
To wspólne przedsięwzięcie PAFW, The German Marshall Fund of the United States oraz Fundacji Centrum Europejskie Natolin – zostało zainicjowane w 2013 roku. Oferta dwutygodniowych zajęć, prowadzonych w kampusie natolińskim, skierowana jest do analityków, doradców politycznych i rządowych, pracowników think tanków i NGOs, urzędników służby cywilnej oraz dziennikarzy z krajów Partnerstwa Wschodniego UE. Od 2017 roku w WEASA biorą również udział eksperci z Bałkanów – Albanii, Bośni i Hercegowiny, Macedonii Północnej, Czarnogóry, Kosowa oraz Serbii.

Zakres tematyczny Akademii obejmuje transformację systemową, integrację europejską i relacje transatlantyckie. Długofalowe cele WEASA pokrywają się z celami Partnerstwa Wschodniego; wiąże się z integracją krajów Europy Wschodniej z Unią Europejską; w wymiarze gospodarczym i obywatelskim, wspieraniem dobrosąsiedzkich relacji oraz działań na rzecz dobrobytu i bezpieczeństwa. W ostatnich kilku latach tematyka Akademii skoncentrowana jest

na zagadnieniach bezpieczeństwa cyfrowego, zwłaszcza na problemie dezinformacji. Uczestnicy otrzymują wiedzę w formie wykładów, warsztatów i spotkań z praktykami, w których biorą udział wybitni wykładowcy – eksperci z Polski i zagranicy. Byli wśród nich m.in.: Madeleine Albright, sekretarz stanu USA 1997-2001; Karen Donfried, prezes The German Marshall Fund of the United States; Leszek Balcerowicz, były wicepremier i minister finansów oraz były prezes NBP; Günter Verheugen, były komisarz UE ds. rozszerzenia Unii; Paweł Samecki, były komisarz UE ds. polityki regionalnej; Paweł Kowal, były sekretarz stanu w MSZ RP oraz Jerzy Kwieciński, były Minister Rozwoju i były Minister Finansów RP.

Każdego roku w Akademii uczestniczy ok. 45 osób. Łącznie, w siedmiu edycjach WEASA (2013-2019), wzięło udział 324 uczestników, w tym 279 osób z krajów Partnerstwa Wschodniego UE: 34 osób z Armenii, 24 z Azerbejdżanu, 32 z Białorusi, 60 z Gruzji, 33 z Mołdawii, 96 z Ukrainy.

MONITORING, EWALUACJE I ANALIZY (MEVA)

2.290.022^{USD}

wyniosły dotacje PAFW

Rozpoczęty w 2005 roku program jest przedsięwzięciem o charakterze ekspercko-badawczym. Ma na celu prowadzenie stałych prac analitycznych przyczyniających się do maksymalizowania efektywności programów PAFW, a także innych organizacji trzeciego sektora.

Prowadzone analizy m.in. pomagają w określeniu, na ile zdefiniowane wcześniej w programach Fundacji cele, podjęte działania i osiągane rezultaty odpowiadają na istniejące potrzeby i problemy, zwłaszcza w odniesieniu do lokalnych społeczności. Wypracowywane w ramach programu metody oraz uzyskiwane wyniki analiz służą także innym organizacjom pozarządowym w podejmowanych przez nie działaniach.

Potencjalne inicjatywy PAFW są rozpatrywane w kontekście istniejących i przewidywanych potrzeb społecznych. W tym celu prowadzi się badania określonych grup – np. młodzieży wiejskiej, bibliotekarzy czy pracow-

ników organizacji pozarządowych – i testuje nowe przedsięwzięcia. Analizowane są także wzajemnie uzupełniające się i wzmacniające elementy bieżących programów PAFW w celu podniesienia jakości oraz efektywności fundacyjnych działań.

Wyniki badań ewaluacyjnych programów PAFW, takich jak Program Rozwoju Bibliotek, „Działaj Lokalnie”, „Lokalne Partnerstwa PAFW”, „English Teaching”, czy „Liderzy PAFW”, służą Fundacji zarówno do określania przyszłych inicjatyw programowych, jak i modyfikacji tych istniejących. Jednym z celów programu „MEVA” jest monitorowanie zakończonych przez Fundację przedsięwzięć pod kątem trwałości osiągniętych rezultatów.

W ramach programu Fundacja wspiera rozwój Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, utworzonej w 2009 roku przy współudziale PAFW.

www.stocznia.org.pl

REALIZATOREM ZASADNICZEJ CZĘŚCI PROGRAMU JEST:
Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”

Strona internetowa www.kapitalspoleczny.org jest poświęcona publikacji „BOX – badanie oddziaływania na kapitał społeczny”. Oprócz elektronicznej wersji publikacji, dostępne są tam również przetestowane narzędzia badawcze.

BOX – badanie oddziaływania na kapitał społeczny

Wydawnictwo, przygotowane przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” w ramach programu „MEVA”, jest poświęcone tematyce o istotnym znaczeniu dla wielu organizacji pozarządowych: ich wpływu na zdolność społeczności lokalnych do wspólnego działania, związanej z wielkością kapitału społecznego.

BOX (Badanie Oddziaływania na Kapitał Społeczny) to metodologia i zbiór narzędzi, które można wykorzystać do ewaluacji dotychczasowej działalności, ale także jako pomoc przy tworzeniu planów na przyszłość. „Podręcznik powstał z myślą o działających lokalnie organizacjach pozarządowych. Pomaga w odpowiedzi na pytanie: co z działań tego rodzaju rzeczywiście wynika. W jakim stopniu przekładają się one na trwałą zmianę w społecznościach, w których organizacje prowadzą swoje projekty? Które z wielu elementów, składających się na kapitał społeczny, wzmacniają swoimi działaniami? Które powinny wzmacniać, aby wywrzeć największy wpływ na otaczającą je rzeczywistość” – mówi Jan Herbst z Pracowni Badań

i Innowacji Społecznych „Stocznia”, współautor publikacji.

Podręcznik w przystępny sposób przedstawia koncepcję kapitału społecznego. Prezentuje 6 narzędzi badawczych służących do pomiaru siły kapitału społecznego, opracowanych w formie krótkich prezentacji, które zostały przetestowane w praktyce przez wybrane Ośrodki Działaj Lokalnie. „Narzędzia, które prezentujemy, były projektowane tak, aby mogły z nich skorzystać zarówno małe lokalne organizacje, jak i operatorzy dużych programów. Staraliśmy się opracować je w taki sposób, by mógł ich użyć każdy i aby ich zastosowanie nie wymagało specjalistycznej wiedzy ani dużych nakładów” – wyjaśnia drugi ze współautorów, Rafał Rudnicki.

BOX został przygotowany we współpracy z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce (realizatorem programu „Działaj Lokalnie”) oraz z Ośrodkami Działaj Lokalnie. Jest dostępny nieodpłatnie w wersji cyfrowej na stronie: www.kapitalspoleczny.org.

20 LAT

W PROGRAMACH FUNDACJI

PROGRAMY ZAKOŃCZONE

W pierwszych latach swej działalności Fundacja podejmowała różne inicjatywy mieszczące się w jej mandacie programowym oraz możliwościach finansowych. Między innymi uruchomiła jeden z pierwszych w Polsce niekomercyjny portal edukacyjny, mający zapewnić powszechny, szybki i nieodpłatny dostęp nauczycieli, uczniów i rodziców do zasobów oraz usług w zakresie edukacji. Wśród fundacyjnych przedsięwzięć stanowiących reakcję na zgłaszane w 2000 roku postulaty związane z reformą służby zdrowia, znalazło się szkolenie menedżerów opieki zdrowotnej, głównie w mniejszych miastach. W odpowiedzi na narastający problem bezrobocia zainicjowano program skierowany do młodych ludzi poszukujących po raz pierwszy pracy oraz do grup zawodowych zagrożonych bezrobociem strukturalnym. Kiedy dwukrotnie Polskę nawiedziła niszczycielska powódź, w 2001 i 2010 roku, Fundacja w trybie pilnym uruchomiła dodatkowe środki, aby wesprzeć najbardziej poszkodowane szkoły, biblioteki i lokalne organizacje pozarządowe znajdujące się na terenach wiejskich i w małych miastach.

W wejście Polski do Unii Europejskiej otwarło przed krajem nowe perspektywy, a Fundacja pragnąc wesprzeć proces integracji oraz przyczynić się do wykorzystania nowych możliwości, w 2003 roku rozpoczęła program „EURO-NGO”, w ramach którego powstała sieć 120 specjalistów, którzy przygotowywali organizacje trzeciego sektora, głównie z małych miejscowości, do absorpcji środków unijnych.

Fundacja zawsze starała się jak najszerzej dyskutować wypracowane przez siebie doświadczenia w kolejnych działaniach. Przykładem może być Program Rozwoju Bibliotek, którego rozpoczęcie było poprzedzone realizacją programu „Wieś Aktywna: budowanie społeczeństwa informacyjnego” (e-VITA), w ramach którego wypracowana została całościowa oferta know-how w zakresie projektowania i wprowadzania w życie inicjatyw służących informatyzacji gmin, z aktywnym udziałem mieszkańców.

W zakończonych w 2014 roku działaniach w obszarze programowym „Obywatel w demokratycznym państwie prawa”, Fundacja przez dekadę wspomagała rozwój bezpłatnego poradnictwa prawnego, a zgromadzone zasoby i dorobek programu upowszechniane następnie były w sieci. U podstaw rozpoczęcia akcji „Przejrzysta Gmina”, a później „Przejrzysta Polska”, leżało natomiast zwiększone zainteresowanie społeczne transparentnością i skutecznością w funkcjonowaniu władzy na szczeblu lokalnym. W kolejnych latach zasady przetestowane w „Przejrzystej Polsce” promowano za granicą, podobnie zresztą działało się z doświadczeniami wielu innych polskich organizacji pozarządowych – w dużym stopniu dzięki programowi „RITA”.

POLSKI PORTAL EDUKACYJNY „INTERKL@SA”

KOMPUTER DLA NAUCZYCIELA

SZKOLENIA KOMPUTEROWE NA ODLEGŁOŚĆ

DLA DZIECI

WSPIERANIE REFORM PRAWNYCH:
SZKOLENIA KOMPUTEROWE

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W SZKOLE

SZKOLENIA DLA MENEDŻERÓW
SŁUŻBY ZDROWIA

PROGRAM INICJATYW WIEJSKICH (VITA)

WIEŚ AKTYWNA: BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA
INFORMACYJNEGO (e-VITA)

EURO-NGO

ZARZĄDZANIE FINANSAMI W ORGANIZACJACH
POZARZĄDOWYCH (FIMANGO)

BEZROBOCIE – CO ROBIĆ

WORK IN POLAND

POWÓDŹ 2001

POWÓDŹ. POMAGAMY!

OBYWATELE I SAMORZĄD LOKALNY

PRZEJRZYSTA GMINA

PRZEJRZYSTA POLSKA

OBYWATEL I PRAWO

POLSKI PORTAL EDUKACYJNY „INTERKL@SA”

Celem programu, realizowanego w latach 2000-2011, było stworzenie i prowadzenie platformy internetowej umożliwiającej dostęp do zasobów, treści oraz usług edukacyjnych, a w konsekwencji służącej unowocześnianiu oświaty i wyrównywaniu szans edukacyjnych młodzieży z różnych środowisk. Jeden z pierwszych w Polsce, profesjonalny i niekomercyjny portal edukacyjny www.interklasa.pl został zaprojektowany z myślą o uczniach, nauczycielach i rodzicach. Program był wspólnym przedsięwzięciem PAFW oraz społecznej Inicjatywy „Interkl@sa”. Nowoczesną infrastrukturę techniczną zapewniało Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (PCSS).

Redakcja portalu organizowała liczne konkursy edukacyjne, w tym „Konkurs na Szkolną Witrynę”, czy konkurs o „Znak Jakości Interkl@sa”. Ofertę portalu stanowiła m.in. „Biblioteka Multimedialna”, zawierająca szeroką bazę pomocy naukowych, „Wirtualna Klasa”, wspomagająca uczenie na odległość, a także „Interaktywna Mapa Szkół” zapewniająca informacje o każdej z 30 tysięcy zarejestrowanych na portalu placówek oświatowych. Portal dwukrotnie otrzymał wyróżnienie magazynu „Komputer Świat” jako najciekawsza i najlepsza polska strona edukacyjna. W 2007 roku wygrał, w kategorii „Edukacja”, konkurs Webstarfestival promujący najlepsze projekty internetowe.

REALIZATORZY PROGRAMU:
2000-2008 Fundacja Edukacji Ekonomicznej
2008-2010 Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe
2010-2011 Fundacja Polski Portal Edukacyjny Interkl@sa

2.755.713 USD
wyniosły dotacje PAFW

KOMPUTER DLA NAUCZYCIELA

Realizowany w latach 2000-2005 program był skierowany głównie do nauczycieli gimnazjalnych z małych miast i wsi: miał na celu ułatwienie zakupu komputera osobistego w preferencyjnym systemie ratalnym. Fundacja opłacała odsetki oraz ponosiła koszty prowizji. Z oferty programu skorzystało ponad 3 tysiące nauczycieli z całej Polski. Był to pierwszy program Fundacji, którego prze-

bieg i rezultaty zostały poddane niezależnej, zewnętrznej ocenie. Wyniki badania ankietowego przeprowadzonego przez Instytut „Pentor” potwierdziły, że zakup komputera umożliwił nauczycielom lepsze przygotowanie zajęć z młodzieżą, a także zachęcił do szerokiego korzystania z zasobów edukacyjnych Internetu, ze szczególnym uwzględnieniem portalu „Interkl@sa”.

REALIZATOR PROGRAMU:
2000-2005 Ogólnopolska Fundacja Edukacji Komputerowej

446.048 USD
wyniosły dotacje PAFW

SZKOLENIA KOMPUTEROWE NA ODLEGŁOŚĆ

Wykorzystując efekty programu „Komputer dla Nauczyciela”, Fundacja zainicjowała program szkoleń komputerowych na odległość. Realizowane w latach 2002-2004 przedsięwzięcie umożliwiło zainteresowanym nauczycielom nieodpłatne uczestnictwo w szkoleniach dotyczących wykorzystania Internetu. Uczestnicy szkoleń poznali mechanizmy korzystania z jego zasobów, tworze-

nia stron www, przygotowania prezentacji multimedialnych, a także budowania narzędzi sprawdzających wiedzę uczniów. Program składał się z dwóch modułów: szkoleń na odległość za pośrednictwem specjalnego serwisu internetowego oraz warsztatów stacjonarnych. Blisko 1200 osób ukończyło szkolenia i otrzymało certyfikaty honorowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu.

REALIZATOR PROGRAMU:
2002-2004 Ogólnopolska Fundacja Edukacji Komputerowej

180.548 USD
wyniosły dotacje PAFW

DLA DZIECI

Prowadzony w latach 2005-2010 program miał na celu stworzenie warunków dla wyrównywania szans edukacyjnych dzieci z terenów wiejskich i małych miast poprzez poprawę jakości edukacji początkowej. Wytyczne programu zebrano w formie „Strategii rozwoju edukacji elementarnej”, której komponenty wdrożono w ramach pilotażowej edycji programu realizowanej w siedmiu gminach wiejskich z pomocą ekspertów i partnerstw – organizacji pozarządowych i lokalnych władz. Doświadczenia te posłużyły do przygotowania jednego z pierwszych w kraju

„Raportu o sytuacji małych dzieci w Polsce”. Powstała także baza organizacji wspierających edukację elementarną, dostępna na stronie www.dzieci.org.pl. W drugiej edycji 24 organizacje zostały przeszkolone z nowoczesnych metod pracy z małymi dziećmi, a 17 organizacji uzyskało dotacje na realizację projektów wdrażających wybrane komponenty strategii. W 2007 roku powołano Partnerstwo na rzecz Edukacji Małych Dzieci, w skład którego weszło 50 organizacji pozarządowych. Trzecia edycja służyła upowszechnianiu zdobytych doświadczeń.

REALIZATOR PROGRAMU:
2005-2010 Fundacja Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego

702.344 USD
wyniosły dotacje PAFW

WSPIERANIE REFORM PRAWNYCH: SZKOLENIA KOMPUTEROWE

W 2001 roku Fundacja zainicjowała program, którego celem było wsparcie działań podejmowanych przez wymiar sprawiedliwości na rzecz wykorzystania nowoczesnych technik komputerowych do samokształcenia i dostępu do informacji. Blisko 6000 osób, m.in. sędziów i pracowników administracji sądowej, wzięło udział w szkoleniach. Utworzono oraz wsparto działalność sze-

ściu centrów edukacji komputerowej – w Białymstoku, Wrocławiu, Szczecinie, Krakowie, Gdańsku i Warszawie, obsługujących również małe ośrodki. Łącznie zrealizowano w nich ponad 380 szkoleń komputerowych. W 2006 roku, po zakończeniu finansowania przez PAFW, szkolenia w tych centrach były kontynuowane ze środków własnych sądów oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

REALIZATOR PROGRAMU:
2001-2005 Fundacja Centrum Szkolenia Sędziów Polskich „Iustitia”

300.172 USD
wyniosły dotacje PAFW

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ W SZKOLE

Program, realizowany w latach 2004-2010, miał na celu wsparcie inicjatyw wyzwalających przedsiębiorczość wśród uczniów gimnazjów i szkół średnich, zwłaszcza w małych miastach i na wsi. Głównym komponentem programu był projekt prowadzony wspólnie z Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości – „Przedsiębiorczość w Gimnazjum”, wspierający działania nauczycieli na rzecz kształtowania wśród uczniów postaw kreatywnych oraz uczenia ich pracy w grupie. Na potrzeby tej inicjatywy stworzono internetowy system dystrybucji materiałów

edukacyjnych – www.junior.org.pl, z których skorzystało ponad 3200 nauczycieli z blisko 1300 szkół. Na ofertę programu składał się także Ogólnopolski Konkurs na Najlepsze Przedsięwzięcie Uczniowskie „IDEA” oraz wsparcie dla Ogólnopolskiej Olimpiady Przedsiębiorczości prowadzonej przez Fundację Promocji i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych. W Olimpiadzie, której PAFW patronuje do dzisiaj, rokrocznie bierze udział kilkanaście tysięcy uczniów szkół średnich, a najlepsi otrzymują indeksy uczelni organizujących zawody.

REALIZATOR PROGRAMU:
2004-2010 Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

882.381 USD
wyniosły dotacje PAFW

SZKOLENIA DLA MENEDŻERÓW SŁUŻBY ZDROWIA

Realizowany w latach 2000-2006 program miał na celu podniesienie poziomu wiedzy w zakresie nowoczesnego zarządzania placówkami medycznymi. W ramach programu dofinansowano 22 ośrodki szkoleniowe oraz przyznano ponad 400 stypendiów naukowych dla menedżerów służby zdrowia, zwłaszcza z małych miejscowości, uczestniczących w studiach podyplomowych. Oferta

programu obejmowała również konferencje z udziałem zagranicznych ekspertów, którzy zaprezentowali polskim lekarzom zagraniczne doświadczenia w kierowaniu nowoczesnymi systemami opieki zdrowotnej. Jednym z efektów programu było opracowanie i wdrożenie systemu społecznej akredytacji programów studiów podyplomowych z dziedziny zarządzania w ochronie zdrowia.

REALIZATOR PROGRAMU:
2000-2006 Stowarzyszenie Menedżerów Opieki Zdrowotnej

520.332 USD
wyniosły dotacje PAFW

PROGRAM INICJATYW WIEJSKICH (VITA)

Celem programu, realizowanego w latach 2001-2003, było pobudzenie oddolnych inicjatyw obywatelskich wśród społeczności wiejskich o niskiej aktywności, a także rozpoczęcie stałej wymiany informacji pomiędzy organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz wsi. Program zrealizowano w trzech etapach: informacyjnym, który objął

ponad 1500 osób z 72 gmin; szkoleniowym, w ramach którego ok. 3 tysiące osób wzięło udział w 120 warsztatach; oraz wykonawczym, polegającym na realizacji 77 lokalnych projektów, z których większość była kontynuowana po zakończeniu finansowania przez PAFW.

REALIZATOR PROGRAMU:
2001-2003 Fundacja Wspomagania Wsi

498.956 USD
wyniosły dotacje PAFW

WIEŚ AKTYWNA: BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO (e-VITA)

Przedsięwzięcie, realizowane w latach 2004-2011, bazowało na doświadczeniach Programu Inicjatyw Wiejskich (VITA) i miało na celu promocję praktycznego zastosowania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla rozwoju społecznego i gospodarczego na terenach wiejskich, a zarazem przygotowanie społeczności lokalnych i samorządów do wykorzystania środków UE. W pierwszych latach realizacji programu wypracowana została metoda informatyzacji „e-VITA”, a w kolejnych udzielono wsparcia finansowego i merytorycznego społecznościom, które podjęły się realizacji projektów budowy infrastruktury technicznej – m.in. publicznych punktów dostępu do Internetu.

Dzięki pracy 13 lokalnych partnerstw powstało 11 gminnych, niekomercyjnych sieci komputerowych, zapewniających dostęp do Internetu mieszkańcom 60 wsi. Ponadto 1360 mieszkańców zdobyło wiedzę jak korzystać z komputera i Internetu, a 500 osób uczestniczyło w szkoleniach z zakresu tworzenia projektów internetowych. W ramach programu prowadzone były również działania edukacyjne adresowane do przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz młodzieży. Modelowe rozwiązanie informatyzacji wypracowane w programie – „Metoda e-VITA” – prezentowane było podczas wielu seminariów, a także w formie publikacji i poprzez „Witrynę Wiejską”.

REALIZATOR PROGRAMU:
2004-2011 Fundacja Wspomagania Wsi

1.654.889 USD
wyniosły dotacje PAFW

EURO-NGO

Realizowany od 2003 roku program miał na celu pomoc organizacjom pozarządowym w korzystaniu ze środków oferowanych przez Unię Europejską. W efekcie powstał ogólnodostępny system informowania i doradztwa w zakresie zasad i mechanizmów funkcjonowania funduszy unijnych, przeznaczony głównie dla liderów inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych z ma-

łych miast i wsi. Dzięki doradztwu sieci 120 specjalistów „EURO-NGO”, w latach 2004-2006 polskie organizacje pozarządowe pozyskały ze środków UE ponad 48 milionów dolarów na realizację 373 projektów indywidualnych i 21 projektów partnerskich. Część przedsięwzięcia jest obecnie kontynuowana w ramach ścieżki „EURO-NGO+” programu „Wspieramy Organizacje Pozarządowe”.

REALIZATORZY PROGRAMU:
2003-2006 Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych SPLOT
2006-2007 Stowarzyszenie na Rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych

1.175.127 USD
wyniosły dotacje PAFW

ZARZĄDZANIE FINANSAMI W ORGANIZACJACH POZARZĄDOWYCH (FIMANGO)

Prowadzony w latach 2000-2006 program miał na celu poprawę jakości zarządzania finansami w instytucjach trzeciego sektora, głównie poprzez bezpłatne szkolenia, w których wzięło udział ponad 1300 księgowych i osób

odpowiedzialnych za finanse w NGO. Od 2007 roku szkolenia realizowane są w ramach programu PAFW „Wspieramy Organizacje Pozarządowe”.

REALIZATOR PROGRAMU:
2000-2006 Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

1.793.021 USD
wyniosły dotacje PAFW

BEZROBOCIE – CO ROBIĆ

Program, realizowany w latach 2001-2006, miał na celu pobudzanie inicjatyw lokalnych na rzecz zwalczania bezrobocia. Łącznie 1165 osób zostało objętych pomocą psychologiczną, prawną, skorzystało z doradztwa zawodowego oraz miało możliwość ukończenia kursów doszkalających. Skorzystali także z pośrednictwa pracy, wspomaganego bankiem danych z 3000 ofert. Blisko połowa uczestników znalazła miejsce pracy lub stworzyła

je poprzez rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Następnie program koncentrował się na popularyzacji metody outplacementu, zaadoptowanej do potrzeb NGO oraz lokalnych partnerów społecznych. W latach 2004-2006 szkolenia w ramach „Akademii Outplacementu” ukończyło blisko 300 specjalistów rynku pracy. Utworzony został także portal instytucji rynku pracy www.bezrobocie.org.pl.

REALIZATORZY PROGRAMU:
2001-2003 Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach
2004-2006 Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych

974.586 USD
wyniosły dotacje PAFW

WORK IN POLAND

Celem przedsięwzięcia, opartego na doświadczeniach programu „Bezrobocie – co robić”, było wzmocnienie kompetencji i sprawności organizacji pozarządowych w zakresie świadczenia usług dla rynku pracy. Na program składały się badania i analizy, działania edukacyjno-informacyjne skierowane do NGO oraz ich samorządowych

partnerów działających na rzecz osób bezrobotnych, a także granty na lokalne działania na rynku pracy realizowane z wykorzystaniem ICT. W programie oferowane były również szkolenia dla organizacji trzeciego sektora prowadzone metodą „distance learning”.

REALIZATOR PROGRAMU:
2007-2010 Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych

810.277 USD
wyniosły dotacje PAFW

POWÓDŹ 2001

W ramach akcji podjętej w 2001 roku we współpracy z dziennikiem „Rzeczpospolita”, Fundacja przyznała 17 dotacji dla najbardziej poszkodowanych szkół, położonych na terenach wiejskich, a blisko 200 małych firm otrzymało preferencyjne kredyty na usuwanie skutków

powodzi, których przy wsparciu PAFW udzielił Fundusz Mikro. Ponadto dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Klon/Jawor utworzony został specjalny internetowy serwis informacyjny „Powódź”.

REALIZATOR PROGRAMU:
2001 Stowarzyszenie Klon/Jawor we współpracy z dziennikiem „Rzeczpospolita

102.359 USD
wyniosły dotacje PAFW

POWÓDŹ. POMAGAMY!

Rozpoczęta w maju 2010 roku akcja była wspólnym przedsięwzięciem PAFW oraz Centrum Edukacji Obywatelskiej i Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, prowadzonym pod patronatem „Gazety Wyborczej”. Celem było udzielenie pomocy szkołom i gminnym bibliotekom publicznym z terenów wiejskich i małych miast do-

tkniętych powodzią. Równolegle PAFW wraz z Akademią Rozwoju Filantropii w Polsce uruchomiły akcję pomocy dla znajdujących się na tych terenach organizacji społecznych objętych programem „Działaj Lokalnie”. Wsparcie otrzymały 72 szkoły i biblioteki publiczne oraz 70 lokalnych organizacji pozarządowych i OSP.

REALIZATORZY PROGRAMU:
2010 Centrum Edukacji Obywatelskiej
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego
Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

329.370 USD
wyniosły dotacje PAFW

OBYWATELE I SAMORZĄD LOKALNY

Program, realizowany w latach 2002-2004, miał na celu poprawę relacji pomiędzy samorządem i lokalną społecznością poprzez utworzenie stałych i przejrzystych mechanizmów współpracy władz z mieszkańcami i reprezentującymi ich organizacjami. Program zaowocował

powstaniem „Kart Współpracy”, opracowanych wspólnie przez przedstawicieli samorządów i trzeciego sektora. Doświadczenia programu stanowiły podstawę do uruchomienia przedsięwzięcia „Przejrzysta Gmina”.

REALIZATOR PROGRAMU:
2002-2004 Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

266.515 USD
wyniosły dotacje PAFW

PRZEJRZYSTA GMINA

Przedsięwzięcie, wykorzystujące doświadczenia programu „Obywatele i Samorząd Lokalny”, stanowiące zarazem pilotaż akcji „Przejrzysta Polska”, realizowane było z udziałem wybranych samorządów, a jego cel stanowiła poprawa jakości i promowanie właściwych standardów życia publicznego w małych miejscowościach.

W efekcie fazy pilotażowej przygotowano 16 samorządów do roli konsultantów dla akcji masowej „Przejrzysta Polska”, w której chęć uczestnictwa zgłosiło blisko 800 gmin z całego kraju, gotowych wcielać w życie zestaw zadań wypracowanych w „Przejrzystej Gminie”.

REALIZATOR PROGRAMU:
2003-2005 Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

171.967 USD
wyniosły dotacje PAFW

PRZEJRZYSTA POLSKA

Realizowana w latach 2006-2008 ogólnopolska akcja „Przejrzysta Polska”, w której uczestniczyły samorządy i społeczności lokalne, miała na celu wprowadzenie i utrwalenie w życiu publicznym sześciu zasad dobrego rządzenia: przejrzystości, braku tolerancji dla korupcji, partycypacji społecznej, przewidywalności, rozliczalności i fachowości. Przedsięwzięcie było efektem partnerskiej współpracy PAFW, Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Fundacji im. Stefana Batorego, „Gazety Wyborczej” i Fundacji Agory, Centrum Edukacji Obywatelskiej oraz

Banku Światowego. Wykorzystano w nim doświadczenia programu „Obywatele i Samorząd Lokalny” oraz pilotażowego programu „Przejrzysta Gmina”. W akcji wzięło udział blisko 800 samorządów z całej Polski, a 426 z nich ukończyło program, co zostało potwierdzone certyfikatem. Samorządy uczestniczące w akcji mogły korzystać ze wsparcia ekspertów. Łącznie przeszkolono ponad 3 tysiące osób. Doświadczenia programu zostały udostępnione zainteresowanym z innych krajów – Ukrainy, Gruzji, Bułgarii, Rumunii, Kazachstanu i krajów bałkańskich.

REALIZATOR PROGRAMU:
2005-2008 Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

472.556 USD
wyniosły dotacje PAFW

OBYWATEL I PRAWO

Realizowany w latach 2002-2014 program miał na celu wspomaganie rozwoju społecznych form poradnictwa obywatelskiego i prawnego poprzez wspieranie organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnych, specjalistycznych informacji prawnych i porad, a także aktywizację obywateli w korzystaniu ze swoich praw w sferze publicznej. Dzięki rozwojowi bezpłatnego poradnictwa prawnego program oferował pomoc przede wszystkim osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, a jednocześnie inicjował debatę publiczną na temat reformy systemu dostępu do pomocy prawnej. Cyklicznie organizowano konkurs grantowy dla organizacji pozarządowych prowadzących poradnictwo prawne i obywatelskie, w którym dofinansowano łącznie 190 projektów,

co umożliwiło udzielenie ponad 170 tysięcy porad prawnych i obywatelskich. Działaniom programu patronowała Rada Ekspertów złożona z autorytetów środowisk prawniczych. W rezultacie jej prac powstały m.in. wortal www.mediacjajestemza.pl promujący mediację cywilną oraz Centrum Pro Bono, za pośrednictwem którego organizacje pozarządowe mogły uzyskać bezpłatną pomoc ze strony renomowanych kancelarii prawnych. W ramach programu powstało również Forum „Aktywny Obywatel”, które zajmowało się badaniami nad barierami ograniczającymi frekwencję wyborczą i sposobami jej poprawy. Utworzono Platformę Organizacji Poradniczych i oferowano szkolenia dla organizacji udzielających porad prawnych.

REALIZATOR PROGRAMU:
2002-2014 Instytut Spraw Publicznych

3.442.628 USD
wyniosły dotacje PAFW

FAKTY I LICZBY

FAKTY I LICZBY

31 800

przyznanych stypendiów

3 808

zmodernizowanych
placówek bibliotecznych

10 000

przeszkolonych
bibliotekarzy

16 700

projektów lokalnych,
którym udzielono
wsparcia

14 500

studentów-wolontariuszy
przeprowadziło ponad
39 000 projektów edukacyjnych
w 2700 szkołach, w których
wzięło udział 390 000 dzieci
i młodzieży

120 000

nauczycieli rozwinęło
zawodowe kompetencje

14 500

szkół uczestniczyło
w programach PAFW

30 500

liderów i pracowników or-
ganizacji pozarządowych
skorzystało z oferty
szkoleniowej Fundacji

832

przyznane stypendia na studia
podyplomowe dla młodych
ludzi z Europy Wschodniej,
Kaukazu Południowego
i Azji Środkowej (w tym 462
dla obywateli Ukrainy)

1 064

projekty w krajach Europy
Wschodniej, Kaukazu
Południowego i Azji Środko-
wej otrzymało wsparcie

10 253

osoby z dziesięciu krajów
naszego regionu odwiedziło
Polskę w ramach podróży
studyjnych

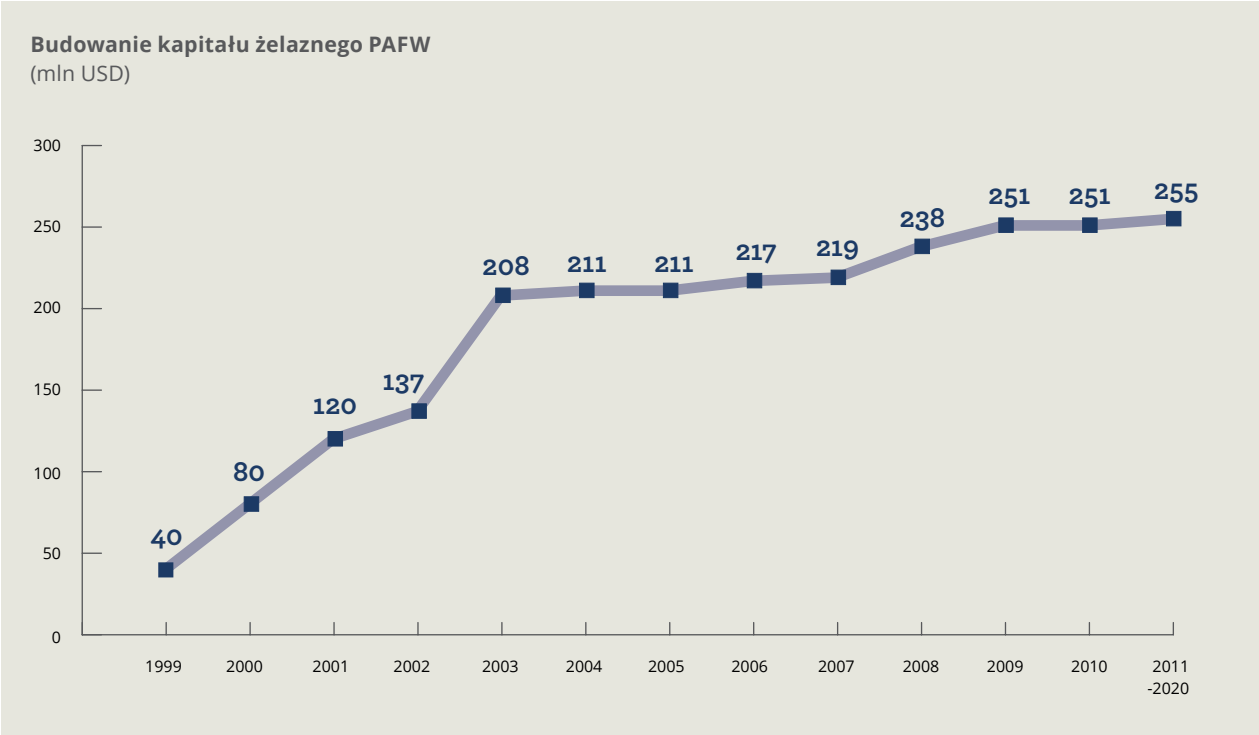

19 000

uczestników programów
PAFW wzięło udział
w spotkaniach organizo-
wanych w siedzibie
Fundacji w Warszawie

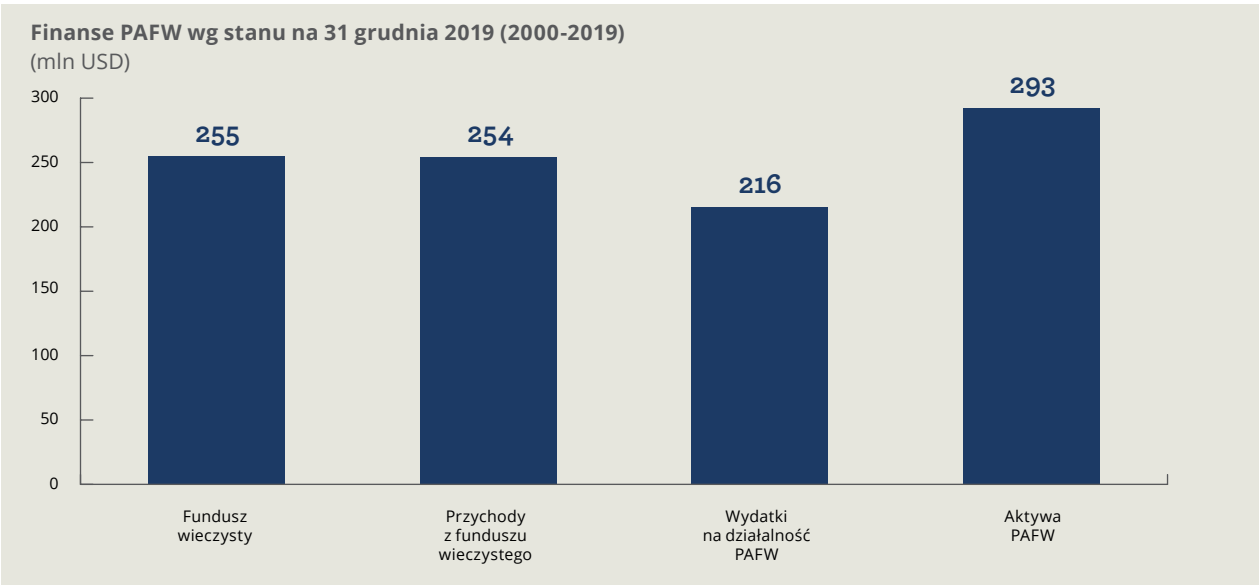
FUNDUSZ WIECZYSTY POLSKO-AMERYKAŃSKIEJ FUNDACJI WOLNOŚCI

Polsko-Amerykański Fundusz Przedsiębiorczości, w miarę wygaszania swoich działań, stopniowo przekazywał przychody ze zrealizowanych inwestycji na zasilenie aktywów Fundacji. Po raz ostatni Fundusz przekazał środki na rachunek PAFW w 2011 roku. Od tamtego czasu fundacyjny fundusz wieczysty wynosi 255 milionów USD.

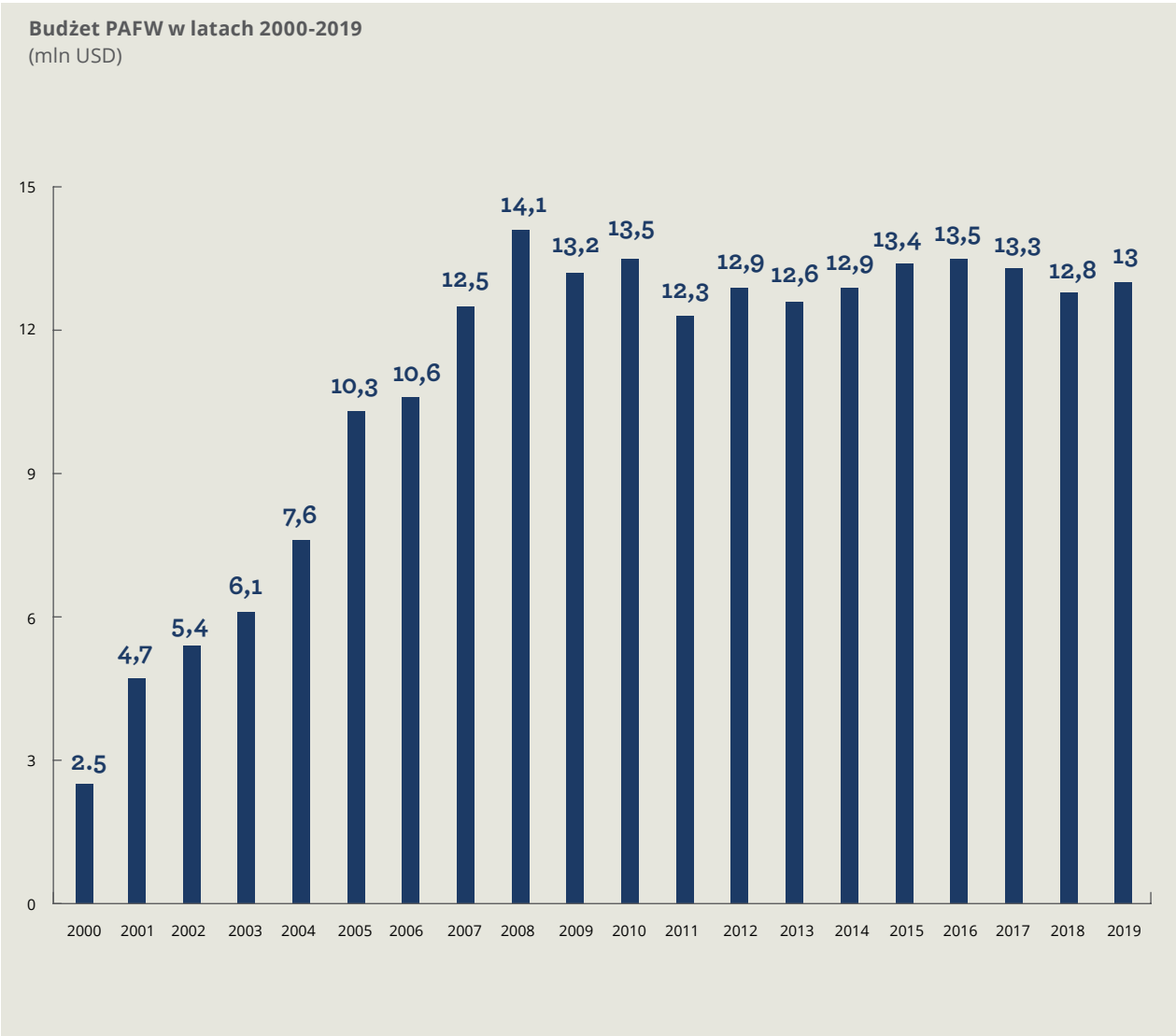
ZARZĄDZANIE FINANSAMI

Za zarządzanie środkami finansowymi Fundacji odpowiedzialny jest Komitet Inwestycyjny, w skład którego wchodzi kilku członków Rady Dyrektorów Fundacji oraz zaproszeni eksperci. Od 2014 roku pracami Komitetu kieruje Carla H. Skodinski. Wcześniej przewodniczącymi Komitetu Inwestycyjnego byli Frederick M. Bohen i Robert G. Faris. Wypracowane przez 20 lat przychody wyniosły ponad 254 miliony USD.

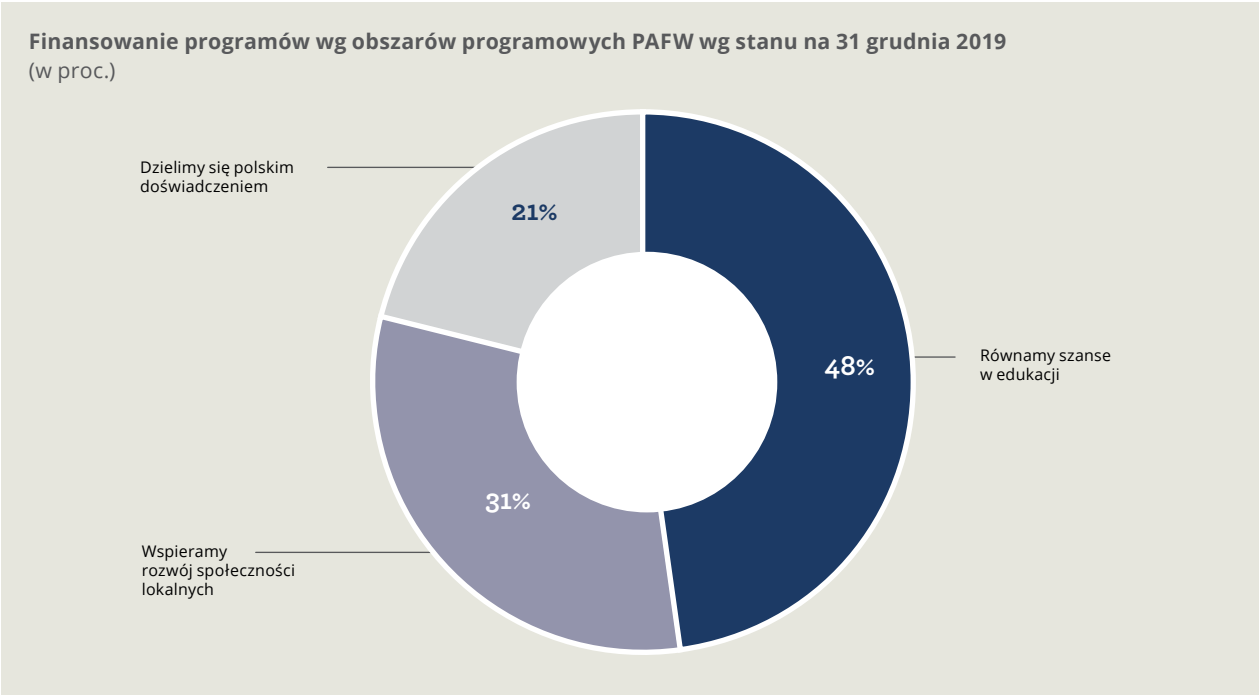
BUDŻET FUNDACJI

Budżet Fundacji w USD na każdy kolejny rok działalności zatwierdza Rada Dyrektorów PAFW. Dla realizacji programów w Polsce środki Fundacji są sukcesywnie wymieniane na złote. W latach 2000-2019 Fundacja przeznaczyła na swoją działalność blisko 216 milionów USD.

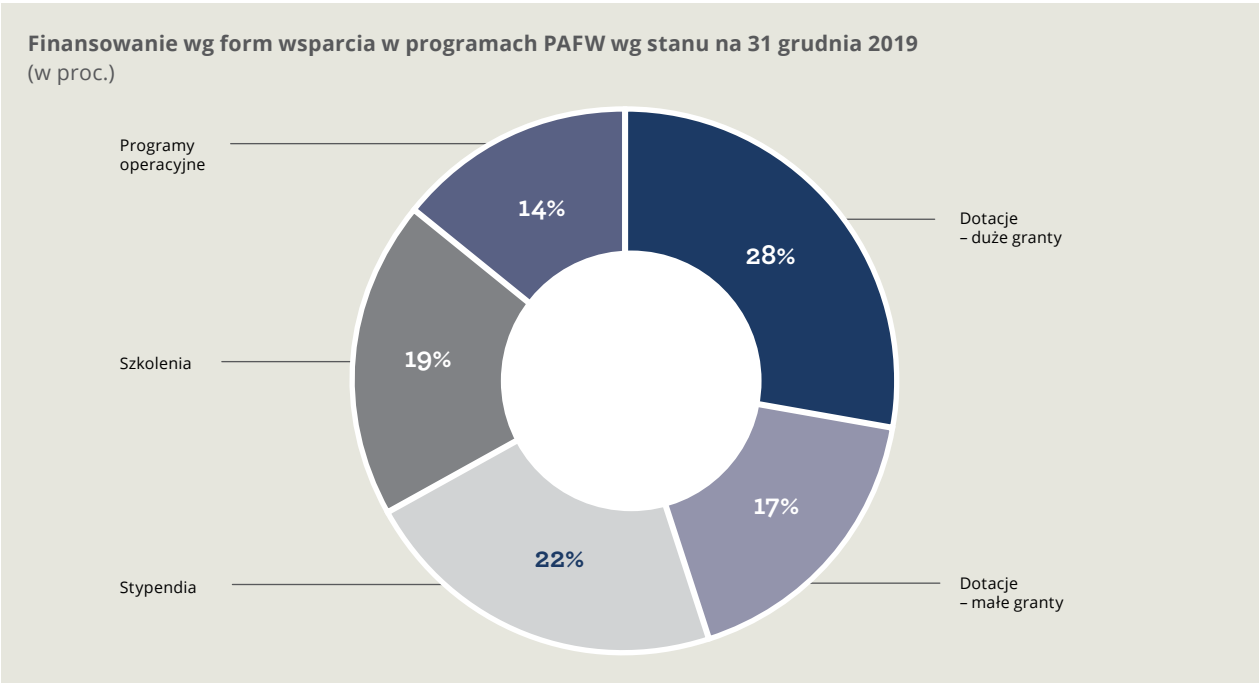
OBSZARY PROGRAMOWE

Realizując swoją misję Fundacja finansuje programy w trzech obszarach tematycznych: równamy szanse w edukacji, wspieramy rozwój społeczności lokalnych, dzielimy się polskim doświadczeniem w zakresie transformacji. W latach 2001-2008 działania Fundacji obejmowały także czwarty obszar: „Obywatel w demokratycznym państwie prawa”.

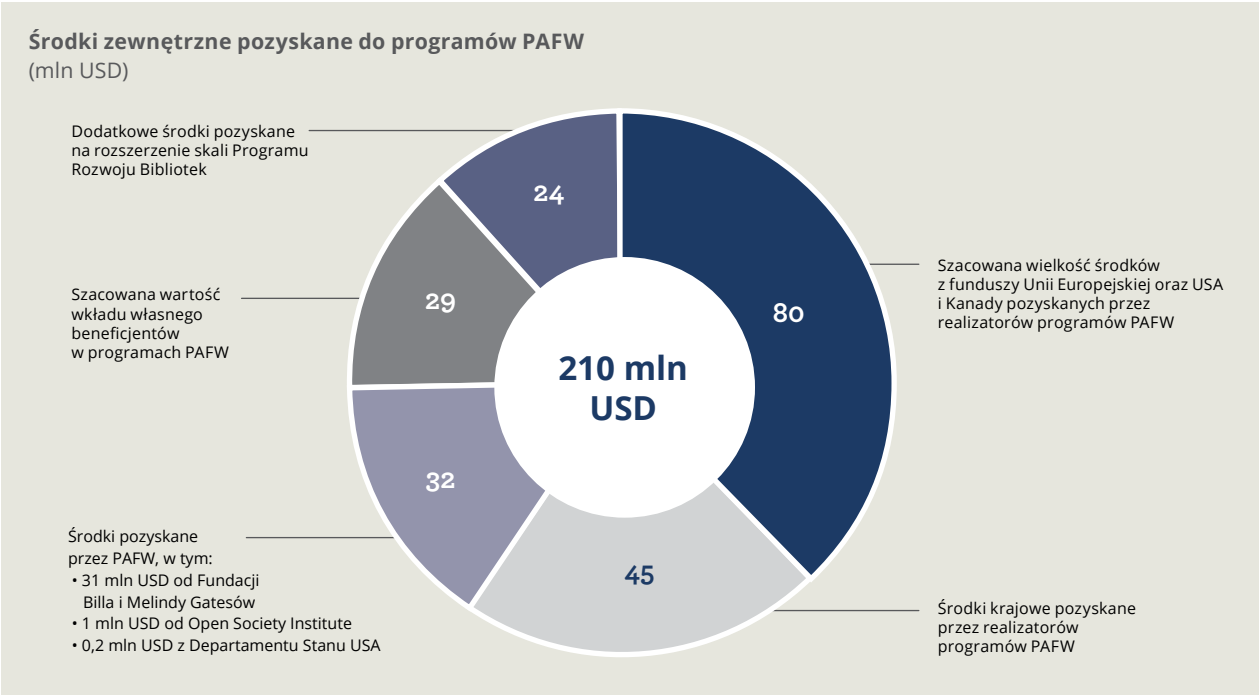
FORMY WSPARCIA W PROGRAMACH FUNDACJI

Od początku działalności na ofertę programową PAFW składają się następujące formy wsparcia: granty, stypendia, szkolenia, doradztwo, tworzenie sieci współpracy.

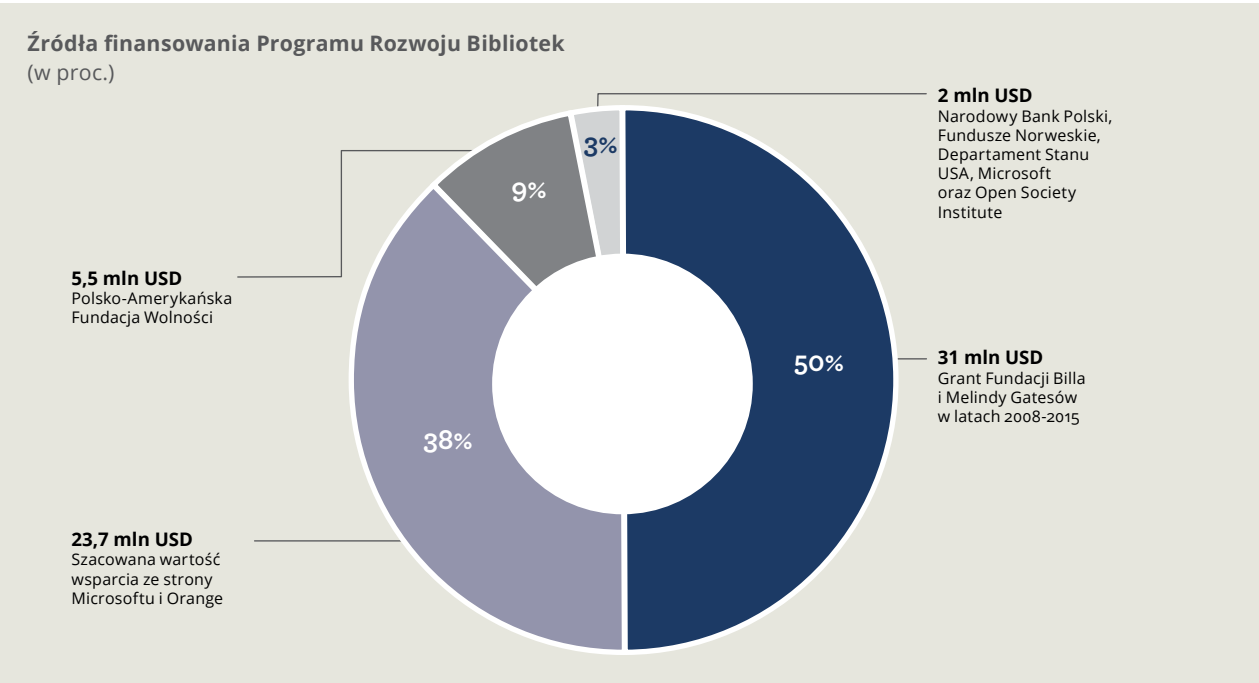
POZYSKANE ŚRODKI ZEWNĘTRZNE

W latach 2000-2019 do programów Fundacji pozyskano środki ze źródeł zewnętrznych w łącznej kwocie 210 milionów USD.

PROGRAM ROZWOJU BIBLIOTEK – FINANSOWANIE

Grant Fundacji Billa i Melindy Gatesów, uwzględniając przychody z jego inwestowania i różnice kursowe, stanowił 50 procent całkowitych kosztów Programu Rozwoju Bibliotek. Pozostałe środki finansowe pozyskano do programu z innych źródeł.

KIM JESTEŚMY

RADA DYREKTORÓW

Andrew Nagorski
Przewodniczący
Wielokrotnie nagradzany dziennikarz i pisarz, były korespondent zagraniczny i Szef Redakcji (Senior Editor) Newsweek International

Joseph C. Bell
Senior Counsel w Hogan Lovells

Alfred B. Bieć
Były Podsekretarz Stanu w Urzędzie Rady Ministrów, Sekretarz KERM, były Prezes Zarządu Banku PEKAO Nowy Jork i Banku Pocztowego

Anna Fornalczyk
Była Prezes Urzędu Antymonopolowego (obecnie UOKiK)

Christopher Hill
Ambasador w Iraku, Korei, Polsce, Macedonii, były specjalny wysłannik w czasie kryzysu w Kosowie, były zastępca sekretarza stanu ds. Azji Wschodniej i Pacyfiku, główny Doradca Rektora ds. Globalnego Zaangażowania oraz Profesor Praktyki Dyplomacji, University of Denver

Geoffrey Hoguet
Członek Zarządu GRH Holdings, LLC

Katarzyna Kieli
Prezes i Dyrektor Zarządzająca Discovery Europe, Middle East and Africa

Jerzy Koźmiński
Były Ambasador RP w USA, Prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności

David Niemiec
Senior Advisor, Saratoga Partners

Krzysztof Pawłowski
Prezydent Wyższej Szkoły Biznesu-National Louis University w Nowym Sączu, były Senator RP

Carla H. Skodinski
Wiceprezes i Dyrektor Inwestycyjny, KCM, LLC

Sylwia Wilkos
Producent i reżyser filmowy, Prezes Moondragon Film, wykładowca akademicki nauk humanistycznych

CZŁONKAMI RADY DYREKTORÓW BYLI:

- Marek Belka** – w latach 2000-2010
- Michał Boni** – w latach 2000-2008
- Colin G. Campbell** – w 2000 r.
- John P. Birkelund †** – w latach 2000-2015
- Frederick M. Bohen †** – w latach 2003-2013
- Zbigniew Brzeziński †** – w latach 2000-2015
- John H. D’Arms †** – w latach 2000-2002
- Robert G. Faris †** – w latach 2000-2015
- Aleksander Koj †** – w latach 2000-2010
- Nicholas A. Rey †** – w latach 2000-2009

AMBASADORZY USA UCZESTNICZĄCY W PRACACH RADY DYREKTORÓW:

- Georgette Mosbacher** – od 2018 roku
- Paul W. Jones** – w latach 2015-2018
- Stephen D. Mull** – w latach 2012-2015
- Lee A. Feinstein** – w latach 2009-2012
- Victor H. Ashe** – w latach 2004-2009
- Christopher R. Hill** – w latach 2000-2004
- Daniel Fried** – w roku 2000

ZARZĄD, PRACOWNICY I WSPÓŁPRACOWNICY

Jerzy Koźmiński
Prezes Fundacji

Grzegorz Jędrys
Dyrektor Przedstawicielstwa
w Polsce

Norman E. Haslun III
Dyrektor Finansowy
i Sekretarz Rady Dyrektorów

C. Douglas Ades
Starszy Konsultant

Matthew R. Elkin
Doradca Prawny

Radosław Jasiński
Dyrektor Programowy

Renata Koźlicka-Glińska
Dyrektor Programowy
(urlop wychowawczy)

Joanna Lempart
Dyrektor Programowy

Marianna Hajdukiewicz
Dyrektor Programowy

Agnieszka Mazur
Dyrektor Programowy

Mirosław Czyżewski
Kierownik Programowy

Katarzyna Świątkiewicz
Kierownik Programowy

Kalina Grzeszuk-Zajączkowska
Kierownik Programowy

Agnieszka Kwiatkowska
Główna Księgowa

Justyna Podraza
Kontroler Finansowy Programów

Przemysław Zaroń
Specjalista ds. Public Relations

Maciej Makulski
Analityk

Grażyna Skrzypiec
Księgowość

Karolina Rewska
Koordynator
ds. Administracyjnych

Tomasz Wojciechowski
Asystent
ds. Administracyjnych

Aleksandra Wróblewska
Asystentka
ds. Administracyjnych

DO GRONA PRACOWNIKÓW I WSPÓŁPRACOWNIKÓW NALEŻELI:

Ryszard Kruk
Dyrektor Przedstawicielstwa w Polsce,
Wiceprezes Fundacji (2000-2005)

Robert C. Odle †
Doradca Prawny (2000-2012)

Anna Rozicka
Dyrektor Programowy (2000-2001)

Jacek Michałowski
Dyrektor Programowy (2000-2010)

Anna Wojakowska-Skiba
Dyrektor Programowy (2001-2009)

Rafał Kramza
Dyrektor Programowy (2007-2012)

Katarzyna Maniszewska
Dyrektor Programowy (2013-2016)

Robert Milewski
Kierownik Programowy (2004-2009)

Małgorzata Rurewicz-Rzesoś
Główna Księgowa (2000-2003)

Mira Osiecka
Kontroler Finansowy Programów (2000-2018)

Grzegorz Borczyk
Analityk Finansowy (2009-2016)

Adela Makarewicz
Księgowa (2000-2014)

Joanna Rechnio
Koordynator ds. Administracyjnych
(2010-2018)

Agnieszka Łukasik
Asystentka Administracyjna (2000-2013)

Marta Szymczyk
Asystentka Administracyjna (2000-2004)

Justyna Florczak
Asystentka Administracyjna (2015-2018)

Sławomir Doniecki
Asystent Administracyjny (2000-2007)

Rafał Milewski
Asystent Administracyjny (2007-2015)

Paulina Kołaczyńska
Asystentka Administracyjna (2009-2016)

Izabela Jaroń
Asystentka Administracyjna (2011-2012)

Monika Kotlarz
Asystentka Administracyjna (2001-2003)

Dorota Górską
Konsultantka (2006-2019)

Agnieszka Cwalińska
Konsultantka (2006-2007)

POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

250 Park Avenue, 7th Floor
New York, NY 10177, USA
tel. 212 572-6200

PRZEDSTAWICIELSTWO PAFW W POLSCE

ul. Królowej Marysieńki 48
02-954 Warszawa
tel. (48 22) 550-28-00
fax (48 22) 550-28-01
e-mail: paff@pafw.pl
www.pafw.pl
